

LIAUDIES BALSAS

KANADOS LIETUVIŲ SAVAITRASTIS

The PEOPLE'S VOICE, Lithuanian Weekly, Published by the Lithuanian Press Association, 160 Claremont St., Toronto 3, Ontario

Authorized as Second Class Mail, Post Office Department, Ottawa.

Kaina 10 ct.

Nr. 15

Penktadienis, Balandžio (April) 24, 1959, Toronto, Ontario

METAI XXVIII

Darbiečiai Reikalauja, Kad Amerika Nutrauktų Provokacinius Skraidymus

LONDONAS. — Britanijos Darbo Partija ragina savo šalies vyriausybę, kad ji paragintų Jungtinių Valstijų vyriausybę nutraukti provokacinius skraidymus Vokietijoje. Ji turi mintyje amerikiečių orlaivių skraidymus didžiuliam aukštyje, nepaisant to, kad seniau buvo sutikta, kad Vakarų orlaiviai neskrystų aukščiau 10,000 pėdų.

Harold Davies, vienas iš Darbo Partijos lyderių, smerkė amerikiečius už tokius provokacinius skraidymus ir reikalavo, kad JAV generolai būtų suvaldyti.

Bendrai, Britanijoje visuomenė labai susirūpinusi amerikiečių darbais. Kiti tiesiog kaltina, kad amerikiečiai bando sabotažuoti Britanijos premjero vedamą derybų politiką.

"Jeigu JAV vyriausybė neduoda mums pilno užtikrinimo, kad šitie grumojimai karu (generolų kalbos) nieko bendra neturi su vyriausybe ir generolai bus laikomi po kontrole, tuomet turi būti peržiūrėta visa politika, leidžianti amerikiečiams turėti bazes Britanijoje", pareiškė Davies.

Britanijoje pasipiktinimas amerikiečių skraidymu nepaisant reguliacijų, generolų karinėmis kalbomis ir kitais žygiais, didinančiais įsitempimą, nuolatosis auga. Britanijos žmonės linkę manyti, kad daug kam Amerikoje nepatinka Macmillano politika, nukreipta linkui derybų su Tarybų Sąjunga, ir jie daro viską, kad tik kaip nors sutrukdžius tas derybas.

Sunday Times pabrėžia, kad "diplomatiniams sprendimams" yra valstybės sekretoriaus reikalas, o ne generolų Pentagono.

Kiti pradeda viešai abejoti prezidento Eisenhowerio sugebėjimu.

"Kokią progą laisvasis pasaulis turi, kuomet jo vadovybė randasi rankose žmogaus, kuris vargiai išgali atlikti kasdienes savo pareigas?" klausia A. J. P. Taylor, vienas iš Britanijos radio komentatorių.

KUBOJE NUŽUDYTA 513 REAKCIONIERIŲ

HAVANA. — Nuo sausio 1 dienos iki šio laiko Kuboje buvo nužudyta 513 reakcionierių, kurie buvo apkaltinti kariniame kriminalizme.

Jie visi, kaip buvo teismuose įrodyta, nusikalto prieš Batistos režimo žudymą opozicinnierius.

Nauju Sekretorium Paskirtas Herteris

WASHINGTON. — Prezidentas Eisenhower nauju valstybės sekretorium vietoj Dulleso paskyrė Christian A. Herterį, kuris ėjo sekretoriaus pareigas Dullesui atsigulus ligoninėn.

Tai taipgi nesveikuojas žmogus. Jis vaikšto su lazdomis, nes kenčia nuo reumatizmo.

Manoma, kad senatas užgirs Herterį, nes jis jau turi šiek tiek patyrimo šiame darbe.

Užklaustas reporterių, ar jis keis užsienio politiką, atsakė, kad dar per anksti kalbėti, nes jis dar neuztvirtintas.

Užginčija Taip Vadinamą Dumpingą

PEKING. — Kinijos premjeras Chou En-lai, kalbėdamas parlamento susirinkime, užginčijo užsienyje leidžiamus gaudus, būk Kinija "dumpuojanti" savo prekes užsieniuose.

"Mūsų eksporto - importo prekyba su kapitalistiniais kraštais sudaro vos pusę procento viso importo ir eksporto kapitalistinio pasaulio", pareiškė jis. "Mūsų eksportas į pietrytinę Aziją sudaro 1 procentą viso jos importo".

"Tai koks čia gali būti klausimas apie dumpingą ar grobimą rinkų?"

Kinija, sakė jis, nori vystyti prekybą, bet lygiomis sąlygomis abiejoms pusėms.

PROTESTUOJA PRIEŠ ŽINIŲ SLOPINIMĄ

WASHINGTON. — Amerikos laikraščių redaktorių draugija protestuoja prieš per didelį slaptumą, žinių slopinimą, susirūšusių su apsigynimo reikalais.

Neturėdami aiškesnio vaizdo, kas dedasi, sako redaktoriai, Amerikos žmonės negali sudaryti tinkamo nusištatymo.

TARYBINIS TEISMAS NUTEISĖ DU ŠNIPUS

MASKVA. — Tarybinės armijos laikraštis "Raudonoji Žvaigždė" praneša, kad tarybinis karo teismas nuteisė du turkus šnipus po penkioliką metų kalėjiman. Šnipai prisipažino, kad juos instruktavo šnipinėti Amerikos ir Turkijos šnipijados ekspertai.

Niksonas Atidarys Parodą Maskvoje

AUGUSTA, Ga. — Jungtinių Valstijų viceprezidentas Niksonas vyks į Maskvą liepos mėnesį atidaryti tenai Jungtinių Valstijų parodą, kuri ruošiamą Skolniki Parke. Jis išbus Tarybų Sąjungoje 3 ar 4 dienas.

Pirmu kartu Amerikos istorijoj toks aukštas pareigūnas lankysis Tarybų Sąjungoj, neskaitant prez. Roosevelto atsilankymo karo metu. Tiesa, tai nebūsiąs oficialus vizitas, tačiau manoma, kad jis bus didelės reikšmės.

"Aš esu labai patenkintas, kad viceprezintas Niksonas galės vykti į Maskvą ir atstovauti Amerikos žmones atidarant Amerikos Nacionalę Parodą", pareiškė prezidentas Eisenoweras.

"Šitos parodos skirtos tam, kad pasiekus platesnio susipratimo tarp abiejų žmonių — tokio susipratimo, nuo kurio mūsų taiki ateitis priklauso".

Tarybų Sąjunga ruošiasi prie panašios parodos Jungtinių Valstijose.

Tibetas Išsilaisvino Iš Feodalų Kontrolės

TORONTO. — Angliško savaitraščio Canadian Tribune korespondentas R. S. Gordon praneša iš Kinijos, jog dešiniųjų Tibeto valdovų sukilimas padarė galą feodalizmui Tibete.

Reakcionierių kontrolę sudaužius, dabar Tibete bus galimos socialės reformos, kurios išlaisvins 1,200,000 vergų, valstiečių ir žemėnujų dvasiškių.

Išdavikiški vergų savininkai darę viską, kad tik nevyktų jokių reformų Tibete.

Tarybiniai Laivai Perkels Korėjiečius

ZENEVA, Šveicarija. — Šiaurės Korėjos ir Japonijos Raudonųjų Kryžių derybose dėl sugražinimo iš Japonijos korėjiečių į Jaurinę Korėją, sužinota, kad Šiaurinė Korėja savo žmones iš Japonijos nori persikelti tarybiniais laivais.

Kadangi Pietų Korėja grumoją, kad jina garlaivius su repatriantais sulaikys, tai Japonijos Raudonojo Kryžiaus atstovas siūlo korėjiečių perkėlimo tarybiniais laivais klausimą perduoti svars tyti tarptautiniam Raudonajam Kryžiui.

Apie 100,000 korėjiečių iš Japonijos nori grįžti į Šiaurės Korėją.

Gelžkeliai Atleido 18,000 1958 Metais

TORONTO. — CPR ir CNR praėjusiais metais atleido iš darbo 18,000 darbininkų. CNR atleido 11,534 darbininkus, o CPR — 6,867. Dabar CNR samdo 113,086 darbininkus, o CPR — 82,853.

To priežastys gali būti dvi. Pirmoj vietoj, sumažėjo trafikas. Kitaip sakant, mažiau naudojamosi traukiniais, Antroji, automacija.

Nuo 1952 metų gelžkeliai atleido viso 30,000 darbininkų.

Ant galo jie, su užsienio talka, norėjo pabandyti visai atsirubežiuoti nuo Kinijos, iš kur ateina laisvės idėjos. Bet jie labai apsigavo.

Didelė didžiūma Tibeto žmonių, neišskiriant nei dvasiškių ir vidurinės klasės žmonių, nepadėjo reakcionieriams. Jie buvo priversti išsinešdinti iš šalies.

Valdžią dabar perėmė reformų šalininkai su Panchen Lama priešakyje, kurs Tibete tikinčiųjų laikomas isikūnijusiu dievu. Nauja vyriausybė pasiryžus praveisti demokratines reformas ir pastatyti Tibetą ant pažangos kelio. Ši vyriausybė karštai pritaria centralinės vyriausybės žygiams, smerkia dešiniųjų sukilimą.

Sukilėliai norėję užtikrinti, kad Tibete ir toliau gyvuos feodalizmas, suteikias viešpataujantiems didžiausias privilegijas. Be to, Tibeta norėta padaryti imperializmo baze prieš Kiniją. Panašiai, kaip Formosa.

Paiški, kad sukilėliai slaptai gabenosi iš užsienio ginklus nuo pat pradžios metų.

Tibetas buvo dar vienas imperialistų ir reakcionierių bandymas, bet labai nepavyko.

Socialistų Politika Laimi V. Vokietijoje

FRANKFURT. — Per įvykusius valstijinius rinkimus Žemutinėj Saksonijoje ir Rainlande, Adenauero krikščionių demokratų balsai smarkiai nupuolė, o socialdemokratų pakilo.

Vienoj valstijoje krikščionys demokratai kol kas dar neprarado kontrolės, o kitoj jiems reiks ieškoti koalicijos su kitomis partijomis prieš socialdemokratų.

Rinkimai buvo vedami apie klausimą, kaip Vakarų Vokietija turėtų žiūrėti į Rytų Vokietiją ir bendrai savo rolę tarptautiniuose klausimuose. Adenauer gynė savo poziciją, reikalaujančią laikytis su NATO ir atmesti bent kokius atsikabinimus.

Pasidairius po Kanadą

Brotherhood of Locomotive Firmer and Enginmen kalba apie streiką, kadangi ir CNR skelbia, jog greitai bus atleisti visi peckuriai, dirbą prie freitų ir jarduose. Tokių darbininkų yra 3,500.

Unija sako, kad jos pareiga apginti tų darbininkų reikalus ir darbo sąlygas.

Kanados Nacionalėj Parodoj Toronte šią vasarą meniškos programos pažiba bus šiai pagarsėjęs amerikietis televizijos aktorius George Gobel. Šale jo bus kanadietis aktorius Eric Fosse.

Toronto "tėvai" galų gale užgyrė biudžetą dėl šių metų. Namų savininkams teks mokėti didesnius taksus.

Ši, pavyzdžiui, namas įkainuotas \$4,500, tai taksai padidės \$27.00. Viso susidarys \$252.

Manitobos premjeras Roblinas pranešė, kad International Nickel Co. of Canada statys nikelio valymo įmonę Thompsons, Manitoboj.

Įmonės pastatymas kainuosias virš \$20,000,000. Visas užvedimas kompanijai atsieis \$175,000,000.

Valymo įmonėje gausią darbą 300 darbininkų.

Nikelio gamyba bus pradėta 1960 metais.

Buvęs bandymų lakūnas Jan Żurkowski apdovano-tas McKee trofėja už jo suvaidintą rolę Kanados aviacijoje. Jis, matote, 1958 metais išbandė Avro Arrow orlaivius. Tiesa, jų gamyba jau nutraukta, bet jie buvo greičiausi Kanados orlaiviai.

Jis neteko darbo sulaikius Arrow orlaivių gamybą. Dabar, reiškia, jis yra bedarbis.

Orlaivių bandymo darbo atsisakė anksčiau, savo šeimos prašomas.

Ne tik Newfoundlando premjeras Smallwoodas neturi geros akies dėl Kanados premjero Diefenbakerio. Kvebeko premjeras Duplesis taipgi šnairuoja ir manoma, kad netoli tas laikas, kada jie viešai susibars.

Ginčai, žinoma, sukasi apie pinigus. "Aš vis dar tebesistengiu atgauti iš Ottawos, ką Ottawa yra pavogus iš mūsų", išsitarė Duplesis.

Kanada nuo karo pabaigos pagalba ir investmentais sudėjo į kitas šalis \$4,642,310,000.

Kanados kontribucija dėl NATO siekia \$1,775,640,000. Anglijai davė paskolomis ir parama \$1,768,150,000.

Ontarijos Department of Welfare pranešė, kad jis

Doug Maxwell, CBC radio sporto pranešėjas, dažnai matomas ir ant televizijos.

garsins spaudoje vaikus dėl įsūnijimo.

Ontarijoje esą arti 15,000 vaikų, kurie globojami minėtos organizacijos. Ne visi jie gali būti įsūnyti. Yra nesveikų fiziniai ir protiniai. Bet apie 11,000 gali būti įsūnyti.

Tik Toronto srityje randa-si 3,000 tokių vaikų.

Canadian National Railways praėjusiais metais turėję odeficito \$51,600,000. Tai didžiausias deficitas, kokį kada turėjo per 20 metų. Tiktai 1938 metais deficitas buvo didesnis — 54,300,000.

Pajamos už pervežimą prekių nupuolė \$44,000,000.

Kanadietis

Turi Pažinti Eilinių Karių Gyvenimą

HONG KONG. — Kinijoje visą eilę Liaudies armijos aukšto rango karininkų pastarosiomis dienomis laikinai pavertė eiliniiais kareiviais, supažindinimui jų su eilinių karių gyvenimu.

Net ir tokie įžymūs generalai, kaip Yang Tehuchih ir Yang Cheng-wen, abu vadovavę Korėjos kare kinams savanoriams, pasiūsti į kareivines eilinių karių eilėse tūlam laikui.

Vien tik teoriniai pažinti eilinio kario gyvenimą ne- užtenka.

Akių ir Akių Specialistas

J. E. Merritt & Son

Optometristai - Optikai

Valandos: 9-12 ir 1-6

Treč. po piet uždaryta

Antrađ., Ketv. ir Penkt.

vakarais

pagal susitarimą.

Tel. LE. 5-6400

1149 Dundas St. W.

Toronto, Ont.

Kanados Lietuvių Literatūros Draugijos Centro Komiteto Įsteigtas KNYGYNAS

160 CLAREMONT ST., TORONTO, ONT.

Teikia veltui pasiskaitymui įvairių lietuviškų knygų, daugumoje pokariniais metais išleistų Tarybų Lietuvoje.

Norintieji naudotis knygynu turi pasimokėti \$5.00 kauciją, kuri gražinama nustojus naudotis knygynu.

Knygos duodamos vienam mėnesiui. Po mėnesio nesugražinę ir nepersirašę knygas, turi mokėti po \$1.00 už kiekvieną pavėluotą mėnesį.

Paštu užsisakantieji knygas turi apmokėti persiuntimo išlaidas.

Knygynas atdaras penktadieniais nuo 7 iki 8.30 val. vakarais ir ketvirtadieniais nuo 2 iki 4 val. po piet.

Žemiau talpiname po dalį knygų sąrašo. Norinčius naudotis knygynu prašome išsikirti juos ir užsisakant paštu naudoti knygos numerį.

MIRTIFIS ŠOKIS. B. Kelermanas. Romanas. Knyga 530 puslapių. Knygyne Nr. 289.

PINGVINŲ SALA. Anatolis Fransas. Apsaka. Knyga 352 puslapių. Knygyne Nr. 290.

VAISVILA, Žemaičių Baudžiauninkų Vadas. St. Vainekienė. Romanas. Knyga 212 puslapių. Knygyne Nr. 291.

GIRIOI AIDI ŠŪVIAI. P. Kutka. Partizano atsiminimai. Knyga 284 puslapių. Knygyne Nr. 292.

VĒLINĖS. A. Mickevičius. Poema. Knyga 376 puslapių. Knygyne Nr. 293.

LIAUDŽIAI PAKILUS. K. Klorys. Iš atsiminimų. Knyga 212 puslapių. Knygyne Nr. 294.

KECO ŽVAIGZDĖ. A. Beliajevas. Mokslinė fantastinė apysaka. Knyga 196 puslapių. Knygyne Nr. 295.

EMIGRANTAI. L. Tolstojus. Apsaka. Knyga 366 puslapių. Knygyne Nr. 296.

1957 METŲ LIETUVIŲ TARYBINĖ LITERATŪRA. Pranešimai ir diskusiniai pasisakymai. Knyga 326 puslapių. Knygyne Nr. 297.

MŪSŲ RAŠYTOJAI. V. Kubilius. Publicistika - kritika. Knyga 304 puslapių. Knygyne Nr. 298.

PETRAS CVIRKA SATYRIKAS. D. Judelevičius. Knyga 296 puslapių. Knygyne Nr. 300.

RAMBYNO BURTININKAS. P. Tarasenska. Apsakymai. Knyga 260 puslapių. Knygyne Nr. 301.

VALERIJA VALSIŪNIENĖ. Rinktiniai raštai; pirmas tomas. Poezija. Knyga 544 pusl. Knygyne Nr. 302.

VALERIJA VALSIŪNIENĖ. Rinktiniai raštai. Antras tomas. Proza. Knyga 384 puslapių. Knygyne Nr. 303.

INŽINIERIAUS GARINO HIPERBOLOIDAS. A. Tolstojus. Apsaka. Knyga 340 pusl. Knygyne Nr. 305.

ITALŲ KRONIKOS. Stendalis. Knyga 356 puslapių. Knygyne Nr. 304 ir 326.

KOVOTSKIS. V. Smerlingas. Biografinis aprašymas. Knyga 256 puslapių. Knygyne Nr. 306.

APSAKYMAI. Įvairių autorių. Knyga 232 puslapių. Knygyne Nr. 307.

PERLŲ ŽVEJAI. Mirko Pašekas. Apsaka. Knyga 160 puslapių. Knygyne Nr. 308.

DRĄSIOS ŠIRDYS. P. Štaras. Aprašymai iš partizanų kovų. Knyga 112 puslapių. Knygyne Nr. 309.

KAZOKAI. L. Tolstojus. Kaukazo apysaka. Knyga 296 puslapių. Knygyne Nr. 310.

TARYBŲ LIETUVOS RAŠYTOJAI. Telpa pačių rašytojų parašytos jų autobiografijos, taipgi chronologija ir biografijos. Knyga 576 puslapių. Knygyne Nr. 311.

ATAVIJA PRAKSIMA. L. Laginas. Fantastinis romanas. Knyga 528 puslapių. Knygyne Nr. 312.

ORO PARDAVĖJAS. A. Beliajevas. Apsakymas. Knyga 164 puslapių. Knygyne Nr. 313.

Kaip aš gaudžiau žiogiukus. B. Žitkovas. Apsakymai taikyti jaunamečiams. Knyga 120 puslapių. Knygyne Nr. 314.

GELIŲ SALA. M. Sadovianu. Apsaka. Knyga 190 puslapių. Knygyne Nr. 315.

BEMBIS. F. Zaltenas. Miško apysaka vaikams. Knyga 152 puslapių. Knygyne Nr. 316.

Knyga, šviesa, Meilė ir Laimė

SAULĖS RŪSTYBE. Kaip iš jaunatvės fontano trykšta iš šitos knygos (romano) ne tiktai vaikystės bei jaunystės poezija, bet drauge ir viduramžio vaisingas, kūrybingas gyvenimas, džiaugsmas, meilė ir laimė. 311 psl. Kaina tik \$2.

ČIKAGOS SEŠELIAI. Baisiai aštrūs šiurpuliai eina per visą skaitytojo kūną, kai jis šitos knygos apsakymus skaito ir mato, kaip žmonės vargsta ir kenčia po karaliaus dolerio padu. 316 psl. Kaina \$2.

ŠIRDIES RŪMAI. Ir džiaugsmo, ir liūdesio ašarų nesulaiko skaitytojas, kai jis šią knygą (romaną) skaito ir jaučia, ir mato — ką? Jis pats ras skaitydamas. 449 psl. Kaina \$2.

SLIAPTARNIAI. Šita didelė knyga labai vaizdingai parodo Amerikos lietuvių ne tiktai vargus, kovas ir kančias svetimoje žemėje, bet kartu ir labai didelę meilę savo gimtiniam kraštui ir jo žmonėms. 652 psl. Kaina tik \$2!

Visos 4 knygos sykiu tik už \$5!

AMERIKOS LIETUVIAI IR ANGLIŠKŲJŲ SKOLINIŲ ŽODYNAS. Čia tai jau tikriausiai skaitytojas ras pačius svarbiausius Amerikos lietuvių kultūrinio gyvenimo bruožus ir vartojamas jų kalbos gyvus vaizdus. 366 psl. Kaina \$5.

Visos 5 knygos drauge tik už \$8.

Jau šimtai šitų knygų išsiūsta į Lietuvą ir gauta labai daug nuosirdžių laišku, rodančių Lietuvos žmonių didelę meilę Amerikos lietuvių knygoms, kurių jie dieną naktį laukia, o kai gauna, tai jos eina per rankų rankas... (Knygas siunčiame Lietuvon už tą pačią kainą; persiuntimo kaštus apmokame.)

DR. ALG. MARGERIS, 3325 S. HALSTED ST., Chicago 8, Ill.

TARYBŲ LIETUVOJ

Pavasaris Eina

Kovo 22 dienos sekmadienis Vilniuje buvo nepaprastai gražus, saulėtas, pavasariškas. Miestą gatvės, o jo ypač centrinės, buvo pilnos žmonių, o jaunimas į gatves išėjo organizuotai.

Dar iš vakaro Gedimino kalno bokštas buvo taip gražiai iliuminuotas, kad visas tviskėte tviskėjo. Gedimino (Katedros) aikštėje įrengta milžiniška estrada, gatvėse iškabinėti transparantai kvietė visus dalyvauti pirmoje Pavasario sutikimo šventėje. Ten pat Gedimino aikštėje atidaryta mugė, kur buvo pardavinėjamos šventei pritaikintos įvairios prekės: spalvoti balionai, įvairiai dažyti margučiai, įvairūs žaislai, kalnai Vilniui būdingų riestainių (barankų), saldainių, gira. Be to, atskiri paviljonai su spauda, laikraščiais, žurnalais, knygomis.

Sekmadienio rytą Jaunimo sode susispietė Pavasario šventės eisenos dalyviai, kurie iš čia su dainomis ir orkestrų muzika centrine Vilniaus magistrale pradėjo žygiuoti į Gedimino aikštę ir Gedimino kalną. Visi šali-gatviai, skersgatviai, balkonai ir langai pilni žmonių. Visi džiaugdamiesi, rykaudami, smarkiomis plojimų katutėmis lydėjo pravažiuojančias gėlėse paskendusias "Pavasario" mašinas. Čia važiuoja graži, kaip ir pati ateitis, mašina važduojanti "Komunizmo Pavasarį — Septynmetį". Toliau, mašina su trimis gėlėse paskendusiomis merginomis, tai trys pavasario mėnesiai: Kovas, Balandis, Gegužė. Visos trys linksmi sveikina miesto gyventojus, skamba daina, juokas, muzika.

Už mašinų visą gatvę užtvenkia linksmi moksleiviai — mūsų paukštelių bičiuliai. Moksleiviai neša, viršum galvų iškėlę, šimtus paukšteliams skirtų namų — įvairių formų ir dydžių inkilų — inkilėlių, kurie vė-

liau buvo įkelti į medžius vi-soose Vilniaus miesto parkuose.

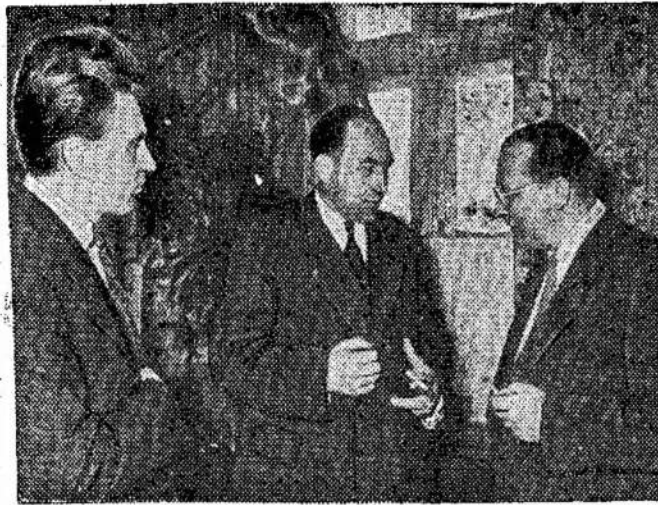
Paskui inkilus ir savo draugus "skrido" patys "paukščiai" — margas vaikų maskaradas. Čia galėjai matyti "skrendančius" varnėnus ir garnius, lakštingalas ir baltus balandžius, pasipūtėlius gaidžius ir geltonsnapius viščiukus. Toliau ėjo uniformuoti moksleiviai ir studentai. Už jų šiaip jaunimas ir darbininkai, visi su gėlėmis, vėliavėlėmis, kai kurie su gražiomis, liaudiškomis Vilniaus verbomis, su spalvotais balionais, prie kurių buvo prikabinotos juostos su užrašais: "Šlovė TSKP", "Pavasaris", "Taika". Iš džiūgaujantių minios paleisti balionėliai su užrašais kilo aukštyn virš namų į padangę. Ir vėl klykavimas ir džiūgavimas žiūrint į pakilusius balionėlius, visi skaito visiems artimus, brandrangius žodžius...

Maskarado parado gale atžygiavo į sunkius kailinius įsikusęs Senis Šaltis.

Eisena užbaigiama Gedimino aikštėje. Čia suplaukia dešimtys tūkstančių žmonių. Minios pasklinda ir užtvindo ne tik aikštę, bet ir parkus Gedimino papėdėje ir patį Gedimino kalną. Iš kalno sklinda šaudomos raketos, kurių spalvoti rutuliai, kaip stebuklingi pasakų obuoliai, blizga saulės spinduliuose.

Gedimino aikštės estradoje pasirodo sveikintojai, sakomos trumpos kalbos, prasideda dainos, muzika. Visa tai garsiakalbiai išnešioja ir toliausiai nuo estrados esantiems Pavasario šventės dalyviams. Koncertų programon įsiterpia ir estradon iš-eina jaunimo komandos rungtyniuojančios kovoje su margučiais. Visi stebi, kurios komandos margučiai stipresni, kas nugalės ir kuriai teks Pavasario margučių prizas.

Visi linksmi, visi džiūgaujantys, dainuoja, tik atgyvenę

Gal skaitėt Lietuvos poetų J. Marcinkevičiaus ir V. Mo-zūriūno poezijas. Štai šioj nuotraukoj matote juos. Jų

viduryje Baltarusijos poetas S. Grochovskis. Nuotrauka padaryta Tarybų Lietuvos rašytojų suvažiavime.

Nauja Mokslinė Draugija Vlniuje

Vilniuje, Biologijos institute įvyko mikrobiologijos mokslinės draugijos steigiamasis susirinkimas. Jame dalyvavo įvairiose liaudies ūkio šakose ir tiriamosiose įstaigose dirbantieji mikrobiologai.

Į naujos draugijos tarybą išrinkti prof. Girdzijauskas, doc. Petrauskas, doc. Brundzia, Biologijos instituto direktorius Jankevičius ir kt.

Mokslinė draugija, kurios pirmininku išrinktas doc. Brundzia, vienas įvairiose srityse dirbančius mūsų respublikos mikrobiologus, apibendrins jų patyrimą, palai-kys ryšius su kitų respublikų mikrobiologais.

A. Lugausikienė

IS LĒKTUVŲ

Kovo 13 dieną virš Panevėžio rajono Liberiškio tarybinio ūkio laukų pasirodė lėktuvai JAVK-12. Mašina trėšė žiemkenčius mineralinėmis trąšomis.

Tuo pačiu tikslu civilinio oro laivyno Lietuvos grupės žemės ūkio aviacijos būrio lėktuvai buvo nuskrudę į keletą respublikos tarybinių ūkių. Vien tik Klaipėdos rajono Libertų tarybiniame ūkyje jie per dieną patrėšė 500 hektarų žiemkenčių.

savo dienas Šaltis šioje džiūgaujanti minioje nekaip jaučiasi. Visi šaltį pašiepia, pirštais bado ir, pagaliau, minios lydymas joja Šaltis į Nerį, sėda į paruoštą valtį, ir orkestrui grojant, nuplaukia į šiaurę... Ten jam ir vieta, o Vilniuje, visoje Lietuvoje, pasidėjo džiaugsmingas Pavasaris.

Tai buvo tikrai puikiai organizuota Pavasario šventė. Ji, be abejo, taps gražia mėsine tradicine švente, kaip jau yra tradicinėmis tapusios: Vasaros šventė — Joninės, Žiemos karnavalas — Užgavėnės ir Rudens — Derliaus nuėmimo šventė.

Vincas Uždavinys

Dauginčiai — Naujas Kaimas

Važiuojant į Kavarską dėmesį patraukia Dabužių — Traupio kryžkelė. Čia — "Pergalės" kolūkio pasididžiavimas — gamybinis centras.

Greta, Dauginčių ir Maželių kaimuose, įsikūrė pagrindinė kolūkio gyvenvietė. Ji užima 114 hektarų plotą. Gyvenvietėje bus iš viso 163 gyvenamieji namai, mokykla, kultūros namai, viešbutis — valgykla, medicinos punktas, biblioteka. Be pagrindinės, bus dar keturios gyvenvietės likusiose keturiose brigadose. Jos bus mažesnės — po 40 - 50 kiemų.

Dabar gyvenvietėse vyksta dideli darbai. Naujuose, erdviuose namuose jau apsigyveno daugiau kaip šimtas šeimų. Per artimiausius keletus metus į jas persikels visos 324 šeimos. Todėl tiesiamos gatvės, veisiami sodai, apšodinamos pakelės. Netrukus bus pradėti vandentiekio tiesimo darbai. Taigi, Dauginčių, Varnelių, Narbutų ir kitų kaimų greit nebus galima atpažinti, jie mažai tėsiskirs nuo miestelių. Tai — šauniųjų pergalių gyvenvietės.

Agronomų Laida

Didelė grupė Alytaus žemės ūkio technikum mokslėvių užbaigė mokslo metus ir išlaikė valstybinius kvalifikacijos egzaminus. Jiems suteikta jaunojo agronomo specialybė. Labai gerai baigusiems technikumą S. Geniušaitė, A. Kuncevičiui, O. Švulionytei žemės ūkio ministerija įteikė pagyrimo raštus.

Jaunieji agronomai išvyksta dirbti į Dzūkijos kolūkius. Čia jie dirbs ir toliau kels kvalifikaciją, studijuodami neakivaizdiniu būdu Lietuvos žemės ūkio akademijoje.

Įvairenybės

Tinklai iš voratinklio

Kai kurių Okeanijos salų gyventojai žvejybos tinklams naudoja voratinklį, kurį verpia stambūs, tropiniuose miškuose gyvenantieji vorai. Voratinklio siūlai stiprūs ir elastingi: 0,1 mm skersmens siūlas išlaiko 80 g krūvį.

Naujosios Gvinėjos saloje taip gaminami žvejybos tinklai. Plonasis bambukinės vyties galas išlenkiamas ir surišamas pusės metro skersmens kilpos forma. Gaunama kažkas panašaus į didelę teniso raketę. Suradęs vietą, kurioje voras pradėjęs verpti savo voratinklį, žvejys ten pastato bambukinę kilpą. Greit visas ratas atraukiamas voratinkliu — tinklas gatavas.

Žuvis gaudomos labai paprastai. Stovėdamas ant akmens, žvejys apžiūri vietą, kuria plaukia žuvis, paskui atsargiai pakiša grabštą ir mikliai išmeta laimikį į krantą. Voratinklio siūlai tokie stiprūs, kad kartais tokiu įrankiu sugaunama iki pusantro kilogramo sverianti žuvis. Šie tinklai neretai panaudojami paukščiams, drugiams ir šikšnosparniams gaudyti.

Saliamonų ir Fidži salų žvejai voratinklį pritvirtina prie lanko, padaryto iš virbo. Apibėrus voratinklį jūkais - gyvomis skruzdėlėmis ar termitais, keletas tokių lankų įleidžiami į lėtai tekančią upę. Mėgindamos pagauti besikapanojančius vandenyje vabzdžius, žuvis išsipainioja į voratinklius.

Vandens baseinas po žeme

Atliekant tyrimus pagal Tarptautinių geofizikos metų programą, Australijoje buvo padarytas labai įdomus atradimas. Nustatyta, kad 3 km gylyje po didele šalies paviršiaus dalimi tyloja didžiulis vandens baseinas. Specialistai mano, kad tokių baseinų gali būti ir po kitais žemynais.

Pienas iš augalų

Daugelis galvoja, kad pienas yra vien tik gyvulininkystės produktas. Tačiau, tai netiesa: beveik pusė žmonių vartoja pieną, pagamintą iš augalų. Toks pienas pakankamai maistingas ir skanus.

Tropikų kraštuose pienui gaminti naudojamos kokoso palmių sultys, turtingos baltymais ir riebalais. Kinijoje įvairiausi pieno produktai: grietinėlė, grietinė, sviestas, varškė, rūgusis pienas gaminami iš sojos. Todėl čia soja užsėjama didžiuliais plotais.

Liaudies Balsas

SAVAITINIS KANADOS LIETUVIŲ LAIKRASTIS
LEIDZIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS

Prenumeratos Kaina:

Kanadoj ir Didžiojoje Britanijoje metams \$4.00; pusel metų \$2.00
Visur kitur metams \$4.50; pusel metų \$2.25

LIAUDIES BALSAS

160 Claremont St., Toronto 3, Ont., Canada

Telefonas: EMpire 6-4358

ZMONES UŽ RELIGINES TVOROS

Jau daug metų Kanadoje eina susikirtimai tarp dukaborų ir Kanados autoritetų. Laikydamiems griežtai savo religinių įsitikinimų, dukaborai atsisako sutapti su bendru Kanados gyvenimu, laikyti bendrą įstatymų. Tiesa, autoritetai ne visuomet elgiasi pritinkamai, tačiau didžiausią kliūtį dukaborams sudaro jų religinis fanatizmas. Ypatingai tuomi išsiskiria taip vadinami laisvės sūnūs. Dažnai tas fanatizmas priveda juos prie tiesiog keistų veiksmų, kaip išsirengimas iki visiško nuogumo.

Kita religinė sekta yra taip vadinami menonitai. Ši religinė sekta taipgi griežtai laikosi bibliinių pasakų. Jie atsisako nuo elektros, automobilių ir kitų modernių gyvenimo priemonių. Daugiausia jų Pensilvanijoje, Delaware ir Marylande, bet yra ir Kanadoje. Pastaruoju metu jie pradėjo keltis iš Jungtinių Valstijų į pietinę Ontariją.

Toks užsidarymas religiuos rėmuos padarė tuos žmones atsilikusiais nuo bendros kultūrinės ir materialės pažangos. Darosi jiems sunku sutapti su kitais gyventojais. Kiti pradeda neapkęsti ir diskriminuoti.

Prie tokių žmonių reikia priskaityti ir indijonus. Bandydas gyventi užsidarius rezervatuose, atsiskyrus nuo kitų, nieko nepadėjo. Priešingai, jie atsiliko visame kame ir dabar jau sunku prasiveržti į bendrą gyvenimą. Visuomenė pradeda žiūrėti į juos skeptiškai.

Gyvenimas nestovi vietoje. Ir jeigu žmonės pastato virš visko savo tautinius, religinius ar rasinius dalykus, tokie užsidaro nuo kitų ir pradeda atsilikti nuo bendros pažangos. Būdamas izoliuotos nuo bendros pažangos, grupės pradeda mardėti ir nykti.

Yra lietuvių, kurie baisiai bauginasi, kad jaunesnioji karta labai greitai įsijungia į vietinį gyvenimą. Girdi, nuostos lietuviškumo. Bet gi tų naujų kanadiečių ateitis, jų pakilimas kartu su visu jaunimu kaip tik glūdi jų sutapime su vietiniu gyvenimu. Jie negali atsiskirti, kaip tie menonitai, kad tik išlaikyti tautinį požymį. Jiems tas lietuviškumas yra tik tiek reikalingas, kiek jie santykiu su senaisiais, ypatinai su tėvais. Tos asimiliacijos galima būtų išvengti tikta užsidarius taip, kaip menonitai ir dukaborai, kurie atsisako elektros, mašinų, kurie išsirengę nuogai demonstruoja, kuomet autoritetai reikalauja, kad jų vaikai lankytų bendras mokyklas.

NE VISI VIENODI

Irake ir Kuboje įvyko revoliucijos, per kurias buvo nuverstas despotai, laikę žmones priepaudoje. Bet ne vienodai sutinkamos tos revoliucijos. Tuo tarpu, kai amerikiečiai karštai sveikino Kubos revoliucijos lyderį Kastrą, jam pribuvus į Washingtoną, tai prieš Irako revoliucijos lyderį Kassemą buvo dantys griežiami.

Iš laikraščiuose pasirodanti žinių atrodo, kad daromi suokalbais nuvertimui Irako vyriausybės. Norima įtraukti Nasserą, JAV prezidentą, į tą biurų suokalbį.

Kyla klausimas, kodėl Kastro sveikinamas, o Kassemas prakeikiamas? Irakas ir Kuba randasi beveik tokioj pat padėtyj. Juk ir Kuba yra JAV kapitalo dominacijoje. Tenai amerikiečiai daro didelį biznį, kaip ir Irake darė. Atrodytų, kad Kastrą nėra pavojingas jų interesams. Galimas daiktas, kad Kuboje amerikiečiai galės varyti savo biznį, kaip iki šiol. Tiesa, nematyti jokių ženklų, kad Irakas vėtų lauk svetimų biznį. Skirtumas tik tas, kad Irakas nėra tokioj patogioj vietoj, kur būtų galima lengvai apsidirbti su nepageidaujamais elementais.

Prie to visa, atrodo, kad imperialistams yra pavojinga pritarti bent kokiai revoliucijai Vidurryčiuose ar kur nors kitur toje apylinkėje. Afrikos tautos ima smarkiai bruzdėti. Sakoma, kad dar keturios Afrikos tautos pribrėndusios nusikratyti kolonijistų ir tapti neprigulminomis.

Kas Naujo Pasaulyje

Tai Jono Fosterio Dulleso politinė karjera jau užsibaigė. Prezidentas Eisenhoweras pranešė, kad jis resignavo iš priežasties ligos. Matyti, kad vėžys nesiduoda pagydomas.

Valstybės sekretorium jis buvo tik keletą metų, bet tie keli metai buvo labai svarbūs. Ir Dullesas vaidino labai didelę rolę, tarptautinėje arenoje. Jis gynė kapitalistinio pasaulio reikalus labai uoliai, dažnai privesdamas net prie bedugnės kranto, kaip kad jis pats apibūdino.

Jis buvo aktyvus ir prieš jį už valstybės sekretorių, Dullesas nebuvo šiaip paprastas amerikietis.

Jam pasitraukus iš aktyvios politikos, apgailestavo net ir tie, kurie dažnai išsireikšdavo, kad Dullesas yra didžiausias kelmas ant kelio linkui tarptautinio susitarimo. Suprantama, dabar nebėra prasmės peikti žmogų, kuomet jis pasitraukia iš kelio.

Jungtinės Valstijos siūlo, kad būtų sutikta nedaryti nuklinių bandymų, bet tik ant žemės paviršiaus. Žemėje ir labai aukštai tęsti bandymus ir toliau, nes tokios eksplozijos neduodančios tiek daug radioaktyvumo.

Atrodo labai juokingas pasiūlymas. Juk tai nėra joks bandymų sulaukymas.

Kas liečia pavojingumą, tai taipgi negalima sutikti. Aukštai išsproginti bombų pelenai vistiek kada nors nupuola. Tiesa, gal kiek vėliau ir ne tiek radioaktyvūs, bet vistiek dar gali padidinti radioaktyvumą.

Kiek matyti, tai Tarybų Sąjunga nelinkusi priimti tokį pasiūlymą.

Dabar, kodėl nesutaria-

Pavasario Spinduliai

D. Tamašauskaitė

Jie dega laužais
Prospekto languos
Ir spinksule
Lange namelio seno.
Ir nori spinduliai
Sušildyt tuos,
Kurie dar
Už mažų langų gyvena.

Ir nori jie
Sušildyti rankas,
Kad jos rytoj
Prie plytos plytą dėtų,
Kad gatvėje,
Kur dulkėmis pilka,
Rytoj nauji langai
Zvaigždes spindėtų.

(Jaunimo Gretos)

ma dėl visiško sulaukymo? Už tai, kad Vakarai nenori įsileisti į kontrolės komitetus tarybinių atstovų. Jie nori, kad tokie komitetai Tarybų Sąjungoje būtų sudaryti be tarybinių atstovų ir su teise elgtis, kaip jiems atrodoys geriau.

Tarybų Sąjunga siūlo, kad į tokius komitetus įeity ir vietiniai žmonės. Pavyzdžiui, Tarybų Sąjungoje tarybiniai atstovai, o JAV — amerikiečiai.

Jungtinių Valstijų mokslininkai norėjo atlikti ką tai naujo satelitų srityje. Jie paleido satelitą su instrumentais, kuriuos aplėkęs keilolika kartų apie žemę satelitas turėjo išmesti su parašiu, o orlaiviai turėjo sugauti jį nusileidžiant.

Satelitas, tiesa, pavyko, jis įėjo į orbitą apie žemę, bet išmestų instrumentų orlaiviniams tai ir neteko pamatyti. Sakoma, kad jie nukrito kur tai Pacifiko vandenyne.

Naujas satelitas, apie 160 svarų, skriesias apie žemę kokį mėnesį laiko.

Tibeto sostinėje Lasoj įvyko demonstracija. 20,000 tibetiečių, jų tarpe buvo 2,000 lamų (budistų kunigų). Demonstrantai reikalavo, kad būtų sutvarkyti sukilėliai. Prie vyriausio lamos palocių jie atlaikė mitingą.

Nauja Tibeto vyriausybė su Panchen Lama priešakyje šalinanti iš vienuolynų vadovybės Dalai Lamos šalininkus, rėmusius sukilimą.

Dalai Lama su keliais desėtkais savo šalininkų dabar randasi Indijoje. Gi Indijos premjeras Nehru, kaip atrodo, nelabai norėtų, kad tie svečiai pasilikytų Indijoje. Jis noris matyti Dalai Lamą grįžtant namo.

Irako premjeras Kassemas pranešė, kad jo vyriausybė statys tūkstančius kaimų dėl valstiečių. Dvarininkų žemė busianti eksproprijuota ir išadinta valstiečiams.

Kassemas taipgi dalina ginklus valstiečiams ir darbininkams ir lavina juos ginti savo laimėjimus nuo tų, kurie kėsina sugražinti seną režimą.

Feldmaršalas Montgomery susilaukė nemažai kritikos dėl jo pasirošimo vykti Tarybų Sąjungon. Kritikai nurodo, kad jo vizitas šiuo tarpu nepasitarnaus Vakarams, kurie ruošiasi su-

sitikti su Tarybų Sąjunga Ženevoje.

Montgomery, iš savo pusės, tvirtina, kad jo vizitas gali padėti pagerinti tarptautinę padėtį.

Jis tikisi pasimatyti ne tik su premjeru Chruščiovu, bet ir su militariniais lyderiais. Jis išvyksta balandžio 28 dieną.

Britai išleido iš kalėjimo Kenjos mau mau lyderį Jomą Kenjatą ir jo padėjėjus, bet jie ištremiami į nuošalesnę vietą. Jis išbuvo kalėjime 5 metus. Buvo nuteistas 7 metams.

Per susikirtimus tarp mau mau ir britų 10,000 mau mau ir kitų afrikiečių buvo užmušta. Iš baltųjų, tik 100.

Argentinoje vėl reakcija. Policija užpuolė ant unijų. Šiomis dienomis ji užpuolė ant bankų ir apdraudos tarnautojų unijų centralinių ir suėmė apie 20 asmenų.

Matote, bankų tarnautojai ruošėsi streikui, kad išsireikalavus algų pakėlimą 150 pesų į mėnesį. Vyriausybė, iš savo pusės, uždarė bankus 48 valandoms, kad užbėgus už akių streikui.

Kinijos radijas pranešė, kad Kinijos penkių metų planas pavyko — pilnai išpildytas.

Penkių metų laikotarpyje buvo pastatyta 10,000 industrinių ir mašinų užvedimų.

Kinijos radijas antru kartą pranešė, kad arti 650 kiniečių lavinami kontroliuojamų sviedinių srityje.

Tai ženklas, kad kiniečiai prie Formosos sąsmaukos bus apginkluoti kanuolėmis, kurios lengvai pasieks pačią Formosą, jei bus reikalingas. Amerikiečių raketos ant Formosos nedaug ką padės čiang-kaišekininkams.

ISVYKO GDYTIŠ TARYBŲ SĄJUNGA

LONDONAS. — Canterbury dekanas Dr. Hewlett Johnson, 85 metų amžiaus, vadinamas raudonoju dekanu, išvyko į Maskvą gydytis, kviečiamas Tarybų Sąjungos vyriausybės. Dekaną kamuoja sunegalavę plaučiai.

Anglikonų bažnyčios dvasiškis sako, veikiausiai jis bus patalpintas kur nors prie juodųjų jūrų rezorte ilgam poilsiui po gydytojų priežiūra.

Dr. Hewlett Johnson yra parašęs knygą "Tarybų galybė", išverstą ir lietuvių kalbon.

Pastabos

Gegužės mėnuo jau čia pat. O su juo turėtų prasidėti ir mūsų Literatūros Draugijos spaudos ir knygų platinimo bei naujų narių gavimo važius.

Centro Komitetas tuo reikalu yra kuopoms rašęs laiškus ir viešai per Liaudies Balsą.

Reikėtų, kad kuopų valdybos ir veiklesnieji nariai į tai atkreiptų rimtą dėmesį.

Visi žinome, kad kuopų narių susirinkimuose bus pasisakyta ir nutarta, jog reikia veikti. Tačiau, kaip gyvenimas rodo, beveik tik tuo daugelyje vietų ir pasibaigia.

Aišku, sunku per vieną mėnį ką nuveikti, jei dirva tam nėra paruošta.

Tačiau atkreipus tinkamą dėmesį į mūsų Draugijos tikslų vykdymą, optimistiškai paplanavus, bus galima kai ką išgalvoti ir suplanuoti.

Tikra tiesa, mūsų Dr. jos kuopos ir nariai didelį ir puikų darbą atlieka dėl spaudos išlaikymo ir platinimo.

Tuo kiekvienas Draugijos narys teisėtai gali pasididžiuoti.

Tačiau, štai, knygų platinimo darbe veikiama mažai. Per daug mažai.

Torontė kiek geriau. Čia kas žiemą bent porą trejetą kartų yra išstatytos knygų parodėlės, vykstant kokiems parengimams. O visur kitur veikiausiai nieko.

O reikėtų visiems ir visur knygos populiarizavimą energingiau ir plačiau vesti. Tai mūsų Draugijos uždavinys.

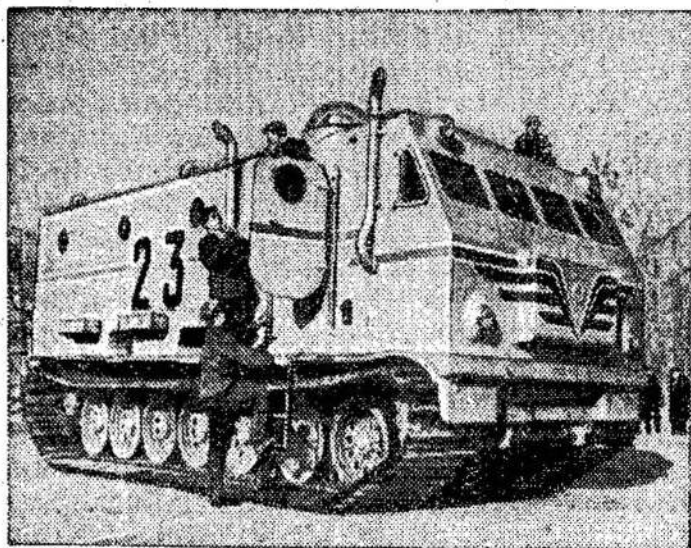
Praeityje knygos platinimo darbas gal buvo kiek sunkesnis. Turėjome tik mūsų Draugijos išleistąsias knygas. Bet dabar, kada gauname knygų iš Lietuvos ir neapsakomai puikių knygų, tai knygos populiarizavimo darbas pasidaro malonus ir lengvas.

Pavyzdžiui, ar negalėtų kiekviena mūsų Draugijos kuopa, didelė ar maža, pašvęsti keletą desėtkų dolių dėl įsigijimo Lietuvoje išleidžiamų knygų?

Atrodo, kad galėtų. O knygų, taipgi atrodo, kad galėtų gauti, jei ne tiesioginiai, tai per mūsų Centro Komitetą ar Liaudies Balsą.

Juk tai būtų tikrai gražu, jei ir mažosios kuopos turėtų tokių knygų ir jas nors savo kuopos susirinkime išstatytų.

O suėję nariai ir nenė...

Mašinių gamintojai Charkove pagamino tris traktorius, kurie bus naudojami ketvirtojo ekspedicijoje į Antarktiką. Tarybiniai tyrinėtojai kelias jais 6,000 kilometrų ledu dengtu kontinentu. Nuotraukoje matote atvaizdą vieno tokio traktoriaus-

sunkvežimio. Jame yra gyvenamasis butas, laboratorija, susirinkimų kambarys, miegamasis. Jo ilgis pustrėčio metro ilgesnis ir plotis puse metro platesnis, negu buvo pirmiau naudoti. Jo vikšrai yra vieno metro pločio.

Ką Kiti Rašo

Al. Gimantas marijonų "Drauge" bėdavoja, kad "beveik jau užmarštin nuslinko nacių siautėjimo laikai Lietuvoje".

Rudieji okupantai, girdi, gaudė žmones bažnyčiose, šventoriuose, kapuose, grūdavo juos į Stuthofą, Flossenburgo kacetus, kur "beveik 3,000 lietuvių išrūko per kamina".

Prisimena Al. Gimantas ir Pirčiupį, kur naciai gyvus sudegino virš šimto žmonių ir skundžiasi:

"Tą baisųjį įvykį tiek mažai mūsų laikraščių išsivijoje panoro prisiminti..."

Zinoma, jis turi mintyje savus laikraščius — "Draugą", "Naujienas" ir pan.

Tuo klausimu su juom nesiginčysime. Kad ir pavėluotai, p. Al. Gimantas, atrodo, pradės praręgti. Pa-

turėtų didelio malonumo jomis pasigrožėti, pasigerėti, o parsinešę namo ir pasiskaičiuoti.

Tuo būdu mes pagyventume mūsų Draugijos veikimą ir pasidarytų daug lengviau gauti naujų narių.

O knygų dabar Lietuvoje išleidžia tikrai gražių. Paimkime pavyzdžiui, "Lietuvių Liaudies Menas". Viena apie architektūrą, kita apie drabužius. Pirmojoje sudėti paveikslai įvairiasių senovinių kaimo grėtelių, o antroje — paveikslai įvairiasių lietuvių audinių, tautinių drabužių, juostų ir kita. Daugumas spalvotų.

Arba paimkime Vilniaus albumą, kur sudėti paveikslai Vilniaus katedrų, bažnyčių ornamentai ir kita; Dainavos albumas pilnas puik-

sistengsiu jam pagelbėti.

Kada rudieji okupantai degino Lietuvoje gyvus žmones, o tūkstančius trėmė Vokietijon, "Draugas" ir "Naujienos" talpino iš Berlyno nacių gestapo suredaguotas telegramas apie "Lietuvos išlaisvinimą".

Ak, tiesa, telegramas pasirašydavo ne gestapo viršininkas, bet Dr. Pranas Ancevičius!

Jis pats dabar giriasi "Naujienose" (kovo 18 d.), kaip nuvykęs į hitlerinę propagandos ministeriją ir parodęs Dr. Froelich Grigaičio ir Šimučio įgaliojimus. Froelich pasakęs:

"Atmintak Tamsta, kad yra karo metas ir už perduodamas žinias Tamsta būsi atsakingas savo galva!"

Faktas, kad Ancevičius galvos neprarado! Matyti,

kiausių Lietuvos gamtos vaizdų.

Ką gi, seniau apie tokias knygas niekas ir galvoti negalėjo!

Tai begalo artimos ir brangios kiekvieno lietuvių širdžiai ir yra tikru pasididžiavimu jas turėti.

O ką jau bekalbėti apie kitomis temomis išleistąsias ir naujai išleidžiamas knygas, romanus ir kita?

Visos jos labai įdomios ir naudingos.

Kodėl nepasistengti mūsų Draugijos kuopoms nors daly jų įsigyti?

Ko labiausiai trūksta, tai iš kuopų pareikalavimo.

Tat gi draugai ir draugės, krutėkime, ruoškimės didesniems kultūriniais darbams.

Z. Jnanauskas

jis gerai mokėjo prisitaikyti. O "N." ir "D." talpino jo telegramas, kol hitlerinė ašis nepaskelbė karo Jungtinėms Valstijoms!

Apie karo eigą Europoje 1941 metais mus, amerikiečius, informavo ne vien tik Ancevičius. Pavyzdin, liepos 23 dieną daugelyje Amerikos laikraščių tilpo sekama žinia iš Berlyno (pacituosiu originale):

"Berlin, July 23 (AP).

— Heinrich Lohse was appointed commissioner of three Baltic States, namely: Lithuania, Latvia and Estonia. As assistant to Lohse Dr. Frank Ancevičius was appointed."

Tai buvo laikai, kada Hitlerio žvaigždė "šviesiausiai sužibėjo", kada rudieji-pabaisos buvo okupavę didesnę dalį Europos.

Nedyvai, kad imdami informacijas tiesiai iš gestapo kai kas buvo įsitikinę, jog hitlerinė "laisvė" užviešpataus pasaulyje tūkstantį metų.

Ekstazės apimtas "Naujienų" anglų kalbos priedas "Jaunimas" tada sušuko: "Three cheers for Hitler!" ir pridūrė:

"Juk tai tas pats Hitleris, kuris išlaisvino mūsų tėvų žemę!"

— L. Jonikas

Dar dėl Berlyno ir Vokietijos

N. Y. Herald - Tribune kolumnistas Walter Lippmann sako iš naujo plačiai išstudijavęs ir labai rimtai apgalvojęs dabartinius ginčus tarpe Rytų ir Vakarų dėl Berlyno ir Vokietijos. To viso pasėka: net keturi straipsniai. Juose Lippmannas išdėsto savo atradimus ir nuomonę.

Trumpai, to didlapio kolumnisto išvedžiojimai yra tokie:

Yra dvi Vokietijos valstybės. Tą faktą reikia pripažinti ir su juo skaitytis. Kas to nepripažįsta, tas nesiskaito su gyvenimu.

Vokietijos apvienijimas šiuo tarpu neįmanomas. Neigi Vokietijos apvienijimo jau taip visi labai trokšta. Priešingai, Europos žmonės tiesiog bijo apvienytos ginkluotos Vokietijos. Net pačioje Vakarų Vokietijoje vienybės "troškimas" yra labai atausęs. Vokietijos buržuazija bijo, kad socialistinės santvarkos paragavę Rytų Vokietijos žmonės nebeorės būti kapitalo išnaudojami. Jie dar gali "užkrėsti" ir Vakarų Vokietijos darbo žmones.

Kitas dalykas: Tarybų Sąjunga jokiū būdu nesutiks Rytinę Vokietiją atiduoti Vakarų Vokietijai. Gi Amerika ir jos talkininkai jokiū būdu nesutiks Vakarinę Vokietiją paleisti iš NATO ir

ŠYPSENAS

Vėliavos ir taksai

Susitiko pažįstami olandas ir amerikietis ir pradėjo pokalbį apie vėliavas.

"Mūsų vėliava", pradėjo aiškinti olandas, "susideda iš trijų spalvų: raudonos, baltos ir mėlynos. Mes sakome, kad jos turi daug bendra su taksais. Mes paraudonuojam, kai kalbam apie taksus, išblykštam, kai gaunam taksų bilas, o paskui mokam, kol pamėlynuojam."

"Tas pats ir su mumis, tik mums bemokant taksus žvaigždės pasirodo akyse".

Atsargumo dėlei

"Jūs sakote, kad jūs buvote sužeistas traukiniui užvažiavus ant jūsų?" klausia advokatas valstietį, kuris buvo patekęs su savo vežimu ir arkliai po traukiniu.

"Taip", atsako valstietis.

"Bet kodėl jūs traukinio konduktoriui nelaimės vietoje sakėte, kad jūsų neužgavo?" vėl klausia advokatas.

"Buvo taip. Konduktorius priėjo prie arklio, kuris gulėjo griovyje netoli manęs, ir pamatęs, kad arklio koja sulaužyta, nušovė jį. Kada priėjo prie manęs, aš nebuvau tikras, kad mano koja nesulaužyta, tad ir pasakiau, jog esu sveikas".

padaryti neginkluota neutrališka šalimi. NATO struktūroje Vokietija užima strategiską vietą. Be jos visa toji karinė sąjunga subyrėtų.

Tai kokia iš to išeitis? Išeitis tėra viena, būtent, pripažinti abi Vokietijas, su-normalizuoti su jomis ir tarpe jų santykius.

Kaip su Berlynu? Vakarini Berlyną padaryti neutrališku miestu, gal Jungtinių Tautų globoje.

Beje, įdomu tas, kad vienu sakiniu Lippmannas sukurta tuos propagandistus, kurie nuolatos pirštu rodo ir sako: Žiūrėkite, kaip Vakarinis Berlynas daug šauniau atrodo už Rytinį Berlyną. Lippmannas sako: Kitaip ir būti negali. Visuomet Rytinis Berlynas buvo ir pasilikę darbininkų apgyvento miesto dalimi. Gi kur darbininkai dirba ir gyvena, palocių nedaug terasi. Juk toks pat vaizdas ir mūsų didmiesčiuose!

— Laisvė

OSLO. — Norvegijos vyriausybė už įvežimą mažo automobilio iš užsienio ima \$1,000 maito.

Už didelį automobilį maito ima \$4,000.

"Hitlerio Nebėra Lieka Jo Generolai"

Telegrafas atnešė žinią: kanclerio Adenauerio kandidatūra pasiūlyta Vokietijos Federatyvinės respublikos prezidentu. Nors ir priverstas trauktis iš kanclerio posto, Adenaueris, be abejonės, ir toliau stengsis paversti Vakarų Vokietiją militarizmo ir revanšizmo placdarmu, kovoti prieš Vokietijos susivienijimą demokratiniais pagrindais. Apie tai kalba faktai.

Buvusius hitlerininkus ir nacistus galima dabar sutikti ne tik vyriausybiname aparate arba bundestago deputatų tarpe, jų pilna Vakarų Vokietijos Armijos vadovybėje.

Išeinantys VDR anglų kalba laikraštis "Democratic German Report" pateikia įdomią ir demaskuojančią medžiagą apie tuos, kurie dabar vadovauja Vakarų Vokietijos ginkluotoms pajėgoms. Laikraštis pažymi, jog kiekvienas VFR generolas ir admirolas, savo laiku tarnavo Hitleriui, "Democratic German Report" pateikia 66 generolų ir 10 admirolų biografijas. Štai kelios jų.

Liūdnai pagarsėjęs kruvinasis generolas Hansas Špeidelis Hitlerio laikais buvo štabo viršininku nacistų okupuotojo Paryžiaus karinėje vadovybėje. Po to jis dirbo 8-os armijos Tarybų Sąjungoje ir armijų grupės "B" Prancūzijoje štabo viršininku. O šiandien jis — NATO sausumos ginkluotųjų pajėgų vadas Centrinėje Europoje.

Admirolas Karlas - Adolfas Cenkeris, būdamas štabo karininku, dirbo prie Vakarų Laivyno grupės vado, dalyvavo sudarant Danijos, Norvegijos ir Olandijos okupavimo planą. Šiandien jis šiaurės jūros laivyno ir NATO pietinės šiaurės jūros dalies flotilės admirolas.

Neatsilieka nuo savo "kolėgų" generolas Volfas fon Zavadskis — buvęs Vokietijos karinės misijos Bulgarijoje štabo viršininkas, kuris šiandien yra Karinio skyriaus viršininkas Vakarų Vokietijos delegacijoje NATO. O buvęs 4-osios tankų divizijos ir 34 armijų korpo štabo viršininkas generolas Volfas-Ditrichas baronas fon Šleincas, kuris akyviai kariavo daugelyje Europos frontų ir 1944 m. buvo pakeltas generolu-majoru "Alpių siaubo" divizijos vadovybėje, dabar yra Adenauerio "atstovu" užjūryje — jis karinis atašė Vakarų Vokietijos ambasadoje Vašingtone. "Aš neslepiu fakto, kad

nelaikau kriminaline klaida viso to, kas įvyko Trečiajame Reiche, (t. y. Hitlerio diktatūros laikmečiu - leid.)" — atvirai pritarė hitleriniam režimui dabartinis Vakarų Vokietijos admirolas Gerlachas prieš keletą metų.

O štai dar keletas Adenauerio generolų pasisakymų: "Būkime ištikimi seniesiems principams — tiems principams, kurių mes laikėmės kadaise" — tokiais žodžiais kreipėsi į Vakarų Vokietijos karininkus 1958 m. rugsėjo 27 r. generolas Hoizingeris, buvęs generolas - leitenantas, Hitlerio armijos generalinio štabo operatyvinio skyriaus viršininkas. Kitų užpuolimų tarpe jis ruošė planus užimti Jungoslaviją, Belgiją, Liuksemburgą ir Olandiją. Šiandien jis Vakarų Vokietijos ginkluotųjų pajėgų generalinis inspektorius bei štabo viršininkas.

Tiesa Apie Lietuviškąją Tarybinę Enciklopediją

Bostone esanti vadinamosios "Lietuvių Enciklopedijos" leidykla "veiksnių" laikraščiuose paskelbė reklaminių atsišaukimą, kviečiantį į "paskutinįją talką" — surinkti prenumeratų.

Ką gi, reklama kaip reklama. Betgi šios enciklopedijos leidėjai, savo prekę girdami, griebiasi šlykščios demagogijos ir melo.

Reklaminiame atsišaukime rašoma:

"Lietuvių Enciklopedijos leidimas... tapęs ir besąlyginės laisvinimo kovos dalimi" (Pabraukta mūsų — J. Š.)

Atseit, ir enciklopedijos leidėjai "besąlyginiai (!) laisvina" Lietuvą!

Ne kartą jau kalbėta, kuo kvepia šie "laisvintojai" ir jų pastangos. Neverta kartoti.

Tačiau "enciklopedistų" demagogija iškyla visu savo "grožiu" tolimesniame atsišaukimo tekste, kur, be kita ko, sakoma, kad tai "Maskva sutelkė teise" lietuviams išleisti savo Tarybinę Enciklopediją, bet, girdi, — "pažadas liko pažadu" ir, esą, turėjusi pasirodyti Enciklopedija "jau numarinama"...

Pažįstamas gebelsinis viso šio atsišaukimo stilius. Jis nieko nestebina, pažįstant ir jo autorius. Stebina tik jūli, demagogiška ir provokatoriška "veiksnių" draša skelbti akivaizdžius prasimanymus.

Mes kreipėmės į Lietuviškosios Tarybinės Enciklopedijos leidėją — Lietuvos Mokslių akademijos — vice-

"Mes įvykdėmė istorijos, Vokietijos ir fiurerio iškeltą mums uždavinį: mes raportuojame, kad esame pasiruošę atlikti vienintelę likusių mums pareigą — sunaikinti Angliją" — pasakoja savo 1941 m. išleistoje knygoje "Tankai tarp Varšuvos ir Atlanto" Vakarų Vokietijos generolas Kilmansegas.

"Hitlerio nebėra — o jo generolai liko" — teisėtai pažymi laikraštis.

Jie — Vakarų Vokietijos Vermachto vadai, jie atgavina revanšizmą ir militarizmą.

Tuo tarpu, baigdamas nurodo laikraštis, Vokietijos Demokratinėje Respublikos Liaudies Armijoje tik trys aukštesnieji karininkai anksčiau tarnavo karininkais nacistiniame Vermachte. Gi visi kiti aktyviai dalyvavo antihitleriniame judėjime paskutinėse antrojo pasaulinio karo stadijose. Ir tik vienas procentas Liaudies armijoje leitenantų ir kapitonų tarnavo Vermachte.

Kaip matome skirtingos sistemos pagimdė ir skirtingas armijas.

kai kurių sričių (pav. medicinos), — ir visi jau parašyti. Visa tai redaguojama ir dar šiais metais pirmasis stambus Enciklopedijos tomas bus atiduotas spaudai. Per šį septynmetį tikrai pasirodys visi užplanuoti 19-20 Enciklopedijos tomų. Taigi, Lietuviškąją Tarybinę Enciklopediją "numarinti" bando buržuaziniai nacionalistai, bando tie, kuriems tai rūpi, kurie to norėtų. O kai dėl Maskvos, tai Maskva remia ne tik Enciklopedijos leidimą, bet visapusiškai remia visą mūsų respublikos kultūros klestėjimą. Apie tai puikiai žino visi Tarybų Lietuvos žmonės. Ir Lietuviškąją Tarybinę Enciklopediją bus išleista, nepaisant buržuazinių nacionalistų "veikėjų" pastangų ją "numarinti", — baigė prof. Jozas Žiugžda.

J. Šileikis

Milijonas Newyorkiečių Nori Pamatyti "Bolšoj"

Praėjusią savaitę New Yorke, Metropolitan Opera House, įvyko pirmas Tarybų Sąjungos "Bolšoj Baletas" pasirodymas. Tai buvo istorinis įvykis teatro gyvenime.

3,616 vietų buvo išpirkta iš kaino. Aukščiausia tikieto kaina buvo \$50.00, o žemiausia \$3.00. Kiti išlaukė eilėje po 39 valandas laukdami progos įsigyti tikieta stovinčiųjų tarpe.

Publika sutiko šokėjus su didžiausiais aplodismentais. Užbaigus pastatymą Romeo ir Julieta, visi sustojo ir plojo, kiek pajėgė. Aktoriai turėjo išeiti ant steidžiaus daugelį kartų.

Svarbiausius vaidmenis vaidino Galina Ulanova ir Zdanovas. Tai baletistai, kurie tur būt užima pirmą vietą visų baletistų tarpe.

Sol Hurok rašinė, kurio vadovybėj Bolšoj Baletas maršrutuos po JAV ir Kanadą, sako, kad 1,000,000 newyorkiečių padavė aplikacijas dėl tikieta, kai tuo tarpu viso vietų yra tik 165,000. New Yorke bus 32 pastatymai.

Sakoma, kad panašus meninis įvykis New Yorke buvo tikrai 1910 metais, kada buvo pastatyta Puccinio "The Girl of the Golden West", kuriame dalyvavo pats Enrico Caruso, Emmy Destinn ir Pasquale Amato, Arturui Toscanini konduktoriaujant ir pačiam kompozitoriui esant teatre.

Buvo tokių, kurie ir uždirbo. Žinote, amerikiečiai yra biznio žmonės. Atsirado tokių, kurie mokėjo nuo \$100 iki \$150 už tikieta, ir, žinoma, buvo tokių, kurie pardavė savo tikietus.

Sveikata

Radioaktyvumo žalingumas

Radioaktyvios dulkės, kaip jau buvo minėta, pat pirmą pradeda gadinti pačią esminę mūsų kūno ląstelių medžiagą — chromosomas ir jų dadelytes genus (genes). Senyvam žmogui arba moteriai tai dar nebūtų taip jau bloga, nes tokie vaikai paprastai negimdo. Vis viena tie sugadinti genai jiem gero nedaro.

Toliau. Radioaktyviosios dulkės gadina palaipsniui ir kitokias kūno ląsteles, kitokius audinius. Gadina kraują, padaro kraujo vėžį, nepagydomą leukemiją. Tada labai būdinga ir labai grėsminga. Statistikos duomenys parodo, kad šita nelaboji leukemija — tas kraujo vėžys kasmet numarina net tūkstančius žmonių. Ir tu vėžiško kraujo mirčių skaičius eina kasmet didyn ir didyn. Kraujo pakartojamieji perliejimai šiek tiek pailgina gyvenimą ir kančias, bet mirtis neišvengiama.

Radioaktyvios dulkės yra vėžiagimiai veiksniai (carcinogenous factors). Vėžių — visokių vėžių mirimai daugėja kasmet. Prieš keletą dešimčių metų vėžių nebūdavo taip daug, kaip dabar. Visokių yra priežasčių, bet nešvarus, dulkinas oras, su dūmais, dujomis, ypač su radioaktyviomis dulkėmis — yra svarbi vėžių daugėjimo priežastis.

Leukemia — kraujo vėžys tūkstančius nugalabija kasmet. Kaulų vėžiai eina paeiliui. Paskui bet kokių kūno dalių vėžiai. Taip ir eina visa nelemtoji vėžių panorama.

Dar ir pirmą vėžio, pirmą išsivystymo kokio vėžio, nuo radioaktyviųjų dulkių žmogus ima eiti silpnyn, menkyn, sensta pirmą laiko ir miršta pirmą laiko. Organizmo gyvingumas pažeistas nuo tų pragarinių radioaktyviųjų dulkių.

Ir ne vien tik čia tos dulkės žalos daro. Toli gražu. Yra dar keletas panašių sveikatos gadintojų.

J. J. Kaškiaučius, M.D.

Mirė Turkuvienė

WESTON, Ont. — Pereitą šeštadienį naktį į sekmdienį mirė Agnes Turkuvienė, Mato Turkaus žmona, sulaukusi 84 metų amžiaus.

Nuliūdime liko vyras ir du sūnūs. Pastarieji jau daug metų gyvena Jungtinėse Valstijose.

Velionės lavonas buvo sudėgintas Riverdale krematoriume.

Reporteris

Gyvenimas Atvėrė Akis

Juozas Misiūnas

Antalieptės vidurinės mokyklos mokytojas

Iš pat mažens mane traukė knygos. Ir štai, vasarą atsekiojęs paskui turtingo kaimyno bandą, žiemą kaukšėdavau medinėmis klumpėmis į artimiausią mokyklą. Tėvai žemės neturėjo, dirbo pusininkais arba samdydavosi svetimiesiems. Todėl vos baigiau pradinę, tėvas pasakė motinai:

— Pradžiamokslį Juozui davėm, raides surikiuoją, raštą paskaito, cifras irgi supranta. Paūgės, išleisim pas siuvėją. Vaikas silpnas, sveikatos ne kiek teturi, o siuvėjaudamas ir litą uždirbs, ir nevargs, kaip zima-goras...

Taip ir nusprendė mano likimą.

Tamsūs, neraštingi mano tėvai stengėsi gyventi "padoriai", ir vienu padarumo požymiu laikė pamaldumą. Būdavo, suklydę mus, vaikus, tėvas, ir ilgi žiemos ar rudens vakarai prabėga bevarstant rožančių ar begiedant litanijas iš kantičkos. Pramokęs skaityti, aš paėmiau nuo stalo storą knygą "Šventųjų gyvenimai". Perskaitęs ją ir dar šūsnį įvairių religinių knygelių, giliai pergyvenau "šventųjų kančias", dar uoliau lankiau bažnyčia, svajoju apie kankinio mirtį, apie dievo palaimą, apie kunigystę.

Bet kaip prasimušti į gimnaziją, įsigyti reikiama mokslą, kad galėčiau tapti kunigu? Tėvas man lėmė siuvėju tapti... O kol paūgėsiu, tėra viena — ganyti, ganyti, ganyti...

Vieną vasarą ganiau pas Stačiūnų valsčiaus buožę Gaubą. Mano pamaldumą pastebėjo šeimininko sūnus klierikas. Sužinojęs, kad labai trokštu mokytis, jis pasiūlė man įstoti į ką tik Kaune įkurtą jėzuitų gimnaziją. Klierikas pasiūlė padėti man pasiruošti. Už šią paslaugą tėvas ir sesuo Ancė turėjo atidirbti Gaubo ūkyje.

Į gimnaziją įstojau 1925 metais ir po penkerių metų ją baigiau. Jėzuitai, matyt, norėdami išvengti didesnių išlaidų, skatino mokytis paspartintu tempu. Baigiant aštuntą klasę, gimnazijos rektorius Kipas pareikalavo pasižadėti, kad tikrai stosis į jėzuitų vienuolyną. Kartu su manimi mokėsis bendrapavardis Bernardas Misiūnas tokio įžado nedavė ir buvo pašalintas iš gimnazijos be brandos atestato egzaminų. Šis atsitikimas pirmą kartą mano širdyje iššaukė įtarimą, kad jėzuitai nesiskaito su tais, kas nenori eiti jų taku, kas nenori

jiems tarnauti. Bet kita mintis, kad visa tai daroma dievo vardan, tikėjimo naudai, nuslopino pirmąją. Aš tapau vienuoliu.

Ne visi mano mokslo draugai tapo vienuoliais. Jėzuitų gimnazijoje mokėsi ne tik beturčių vaikai, kuriuos išlaikė vienuolynas, bet ir turtuolių sūneliai. Štai, pavyzdžiui, Smetonos sūnus Julius irgi baigė šią gimnaziją, bet po to išvyko į Prancūziją studijuoti teisės, o vėliau, turėdamas abejotinus gabumus, ruošėsi į profesūrą. Kiti turčių sūneliai rinkosi gydytojų, inžinierių, agronomų specialybes. Ir tik vienuolyno išlaikytiniams buvo vienas kelias — į vienuolyną.

Tuomet aš apie tai mažai tegalvojavau, visas savo mintis kreipdamas tik į dangiškus reikalus. Bet greit turėjau pajusti, kas tai yra jėzuitai.

Baugusieji gimnaziją fratrai išvyko studijuoti į Falckenburgo universitetą. Mano sveikatai pašlijus, buvau pasiųstas ilsėtis ir gydytis į Vokietiją. Bet ten manęs niekas negydė, ir po kurio laiko turėjau sugrįžti į Lietuvą nė kiek nepasveikęs. Po to sekė antras smūgis. Mane iškvietė vienuolyno vyresnysis ir pranešė, kad pašalina iš vienuolyno.

— Kodėl, dvasiškas tėve? — tegalėjau pratarti.

Jis atsakė gana aštriai:

— Kokia nauda laikyti vienuolyne ligotą, vargū ar pagysiantį vienuolį?

Pirmąsyk gyvenime pergyvenau rimtesnę religinę krizę. Jėzuitų autoritetas mano akyse smuko. Aš gerai prisiminiau jų pažadus, kai, priimdami į vienuolyną, jie žadėjo laikyti mane iki mirties ir, be to, dar šelpiti mano pasenusius tėvus. O dabar jie išmetė mane lauk... Ir tai padarė žmonės, laiką save arčiau dievo!

Bet mano tikėjimo nepakirto netgi toks nežmoniškas vienuolių poelgis. Visą gyvenimą skiepytas religingumo jausmas neatbuko. Atsidūręs už vienuolyno vartų, aš, gal būt, nepalankiai galvočiau apie jėzuitus, bet neturėjau jokios blogos minties apie dievą ir religiją. Todėl aš vėl pasirinkau dvasininko kelią: įstojau į universiteto teologijos - filosofijos fakultetą.

Tačiau aš greit nusivyliau: buržuaziniai ir bažnytiniai filosofai ginčijosi tarp savęs, neigė viens kito dogmas ir nerasdavo tiesos. Ir, nenorėdami to, jie patys seną į mano širdį pirmąsias

abejonių bažnytinėmis tiesomis sėklas.

Iš namų ateidavo nelinksmi laiškai. Mirė mano motina. Giliai religingas tėvas palaidojo ją su bažnyčia, su visomis apeigomis. Ir išstisus metus negalėjo atsiskaityti su kunigu už bažnyčios patarnavimą. Tai buvo antras smūgis mano religiniams įsitikinimams.

Man baigiant universitetą, Lietuvoje buvo atkurta Tarybų valdžia. Tėvas gavo 10 ha žemės. Tai nuteikė mane palankiai.

Išvykdamas mokytojauti į Rokiškį, Kaune, Pribačiaus knygyne, nusipirkau "VKP (b) istorijos trumpojo kurso" prancūziškąjį leidinį.

Kodėl aš ją nusipirkau ir atsidėjęs perskaičiau? Mokydamasis universitete ir naudodamasis kurijos leidimu, jau buvau skaitęs kai ką iš tos literatūros, kuri abejodavo dievo buvimu, reiškė dvasiškijai svetimas, nepriimtinas mintis. Skaityti šias knygas mane skatino grynai profesinis noras pažinti religiją priešiška ideologinį pasaulį, kad galėčiau sutriuškinti jo teiginius. Tuo pat tikslu perskaičiau ir "VKP(b) istorijos trumpąjį kursą". Ir perskaičiau su nuostaba.

Po Didžiojo Tėvynės karo, mokytojaudamas Ramygalos gimnazijoje, dalyvavau mokytojų politinio lavinimosi užsiėmimuose. Pirmą kartą gyvenime susidūriau su dialektiniu bei istoriniu materializmu, ir mane tiesiog sužavėjo šios filosofijos pagrįstumas ir paprastumas. Palaipsniui ėmiau suvokti, kad tik ši filosofija gali išaiškinti visuomeninius reiškinius ir net nurodyti veikimo dėsnius.

Bet aš nebuvo bedievis. Domėdamasis materializmu, neučiuomai žavėdamas įs juo, aš tebelankiau bažnyčia, meldžiausi, net nepagalvodamas apie tai, ar galima tikėjimą į dievą sutalpinti vienoje širdyje su mokslu, negiančiu religija. Manyje dar labai aktyviai reikėsi jėzuitinio auklėjimo įtaka.

Užpaliū vidurinėje mokykloje, kur aš vėliau pradėjau dirbti, buvo kovinga, antireliginė nuotaika. Mokyklos direktorius komunistas Vitkūnas ir mokytojas komjau-nuolis Juška, pasikalbėję su manimi, pasiūlė paruošti kelias paskaitas.

Tuomet aš jau nebuvo toks uolus katalikas, kaip anksčiau, tačiau pavesto dar... ėmiausi be ypatingo noro. Ruošdamas paskaitas, perskaičiau nemažai populiarių mokslo knygų, kritiškai peržiūrėjau religijos skelbiamas dogmas. Taip pergyvenau paskutinę religinę krizę ir negrįžtamai pasukau į ateizmą.

Tai buvo sunkūs metai.

Mirtis ir Taksai

Leslie Morris

"Niekas nėra taip tikra, kaip mirtis ar taksai", sako posakis. Kaip ir daugelis kitų senų klasinės draugijos posakių, turės išnykti su atėjimu socializmo.

Pirmoji iš visų šalių, Tarybų Sąjunga paskelbė, kad neužilgo toj šalyj nebus taksų visai.

Namų savininkai Toronte, kuriems gruomja 6 milijų priedas prie jų taksų, bus suinteresuoti tuomi. Taipgi visi taksų mokėtojai Kanadoje, ypatingai dabar, kuomet ponas Flemingas paskelbė savo naują biudžetą.

Tax Fundacijos kalbėtoja aną dieną paskelbė, kad taksai nuo pajamų ir karas visuomet buvo partneriai. Jie tebėra ir dabar.

Ji papasakojo, kaip taksai nuo pajamų pirmu kartu buvo įvesti 1799 metais Britanijoje apmokėjimui napoleoniško karo išlaidų. Pradžioje buvo sakoma, kad tai "laikina" karo priemonė. Bet jie sugrįžo vėliau — laike Waterloo 1816 metais, ir kada pasirodė masinis politinis darbininkų judėjimas, čartistų kovos 1840 metais, kol galų gale jie tapo nuolatiniais.

Kanadoje, taksai nuo pajamų pasidarė nuolatinis dalyku laike pirmo pasaulinio karo. Laike antro pasaulinio karo buvo įtraukti visl industriniai darbininkai. Dabar jau "nuolatinis" dalykas. Tai algų sistemos neatskiriama dalis. Atėmimas iš algos yra būdas "paslėptų" taksų, kad darbininkų namo parneštoji alga atrodytų tikra alga.

Daugeliui jaunesni darbininkų bus įdomu žinoti, kad jų tėvai darbininkai nemokėjo taksų nuo pajamų iki 15 metų atgal. Tik nuo to laiko taksai padaryti baudžiamuoju gyvenimo dalyku.

Kiekvieni metai kanadie-

Kaime vyko klasių kova, kūrėsi pirmieji kolūčiai. Kaip tik tuo metu, dirbdamas kartu su komunistais ir komjau-nuoliais, aš tapau aktyviu ateizmo propagandistu.

Dabar mokytojujau Antalieptėje, dėstau prancūzų kalbą. Ir visada su dėkingumu prisimenu savo kolegas Vitkūną ir Jušką, kurie man padėjo nusikratyti religinių prietarų likučius. Ruošiuosi stoti į TSKP, su kurios programa ir įstatais visiškai sutinku nebe pirmi metai. Ir visada stengiuosi skleisti ateizmą, nes nenoriu, kad kas nors pergyventų tiek daug, kiek teko patirti man, kad žmonės nesibaškytų tamsoje.

čiai taksais sumoka po 8 bilijonus dolerių — aštuonis tūkstančius milijonų dolerių. Ir šis sunkus vežimas, iš kurio reikėjo užmokėti už nusenusius Avro-Arrow ir kitas nesveiko "apsigynimo" programas, puola vyriausiai ant neturtingų. Ir, žinoma, taksai, naudojami gaminiui ginklų ar statymui kelių, yra šaltinis samdytojų pelno. Jie daro pelną iš kitų taksų.

Socializmas, po keleto metų, panaikins taksus. Pini-gai, reikalingi palaikymui draugijos, plėtimui jos gamybos ir dinimui socialio patarnavimo, paeina iš gamybos.

Socializmas negalės panaikinti mirties — nors galės prailginti gyvenimą — bet jis panaikins taksus.

Tas turėtų būti revoliucinėmis naujienomis didžiūmai kanadiečių, kurie negirdėjo žinių apie panaikinimą taksų vienoj šeštoj pasaulio dalyj — Tarybų Sąjungoj.

Nesijuokit

Viena žinių agentūra skelbia, kad Kinijos komunistai užėmė Tibeto vienuolynus ir pradėjo vienuolių smegenis plauti.

Sunkus bus darbas, nes tenai reikia nemažo plovimo.

Rev. Hirwin Davies, Freedom Foundation of Canada direktorius, aną dieną pareiškė: "Dievas mus veda".

Kitaip sakant, nesirūpinkite, kas atsitiks su tais \$500,000, nes viskas eina pagal dievo valią. Pavyzdžiui, jei jie negalės sugrąžinti tų pinigų savininkams, tai bus tokia dievo valia.

Popiežius išleido patvarkymą, kuriuomi uždraudžia katalikams balsuoti už komunistus, kadangi jie esą ne draugiški dievui, tikėjimui ir bažnyčiai. Katalikams bus nuodėmė balsuoti ir už komunistus, bet kokiu nors būdu padedančiu "komunizmui".

Jonas, kaip matome, stengiasi gelbėti dangų ir jame sėdintį visagalį dievą, be kurio ir jam pačiam reiktų užsidirbti pragyvenimą savo prakaitu.

Dr. Šaipokas

MASKVA. — Tarybų Sąjungoj pagamintas naujas TU-104B keleivinis orlaivis, kuris neša 100 keleivių. Jis kursuoja tarp Maskvos ir Leningrado.

Montrealo žinios

Trumpai apie viską

Balandžio 12 dieną Montrealo Sūnų ir Dukterų Pasašalpinės Draugijos susirinkime, valdybai pasiūlius ruošti vasarinį išvažiavimą (pikniką), susirinkimas užgyrė idėją vienbalsiai. Vieta ir laikas palikta valdybai parinkti, ką valdyba ir priėmė.

Nick ir Jean Hettel (Juraitytė) susilaukė sūnaus. Motina ir sūnelis O.K.

Mirė A. Bubeliėnė (Stuikytė), sulaukusi 78 metų amžiaus. Paliko du sūnus ir dukterį. Kanadon atvyko prieš pirmą pasaulinį karą.

RCMP perspėja visus, kad būtų atsargūs su \$10 banknotomis, nes yra paskleista nemažai netikrų.

Dvidešimt penki asmenys suimti platinant netikrus pinigus.

Ant netikrų dešimčių kairienės kairė akis neaiški, primerkta, ir žodžiai neaiškiai išspausdinti.

Lafontaine parke jaunoms mergaitėms po 8 valandų vakaro pavojinga pasirodyti. Dažnai užpuola išdykėliai.

Montreale pastaruoju laiku būna daug bankruto ir gaisro išpardavimų, per kuriuos žmonės dažnai pagaujami.

Miestas ruošia įstatymą apsaugojimui visuomenės.

Kanados Humane Association apdovanojo medaliu 14 metų mergaitę Verdunę už

drąsą gelbstint gyvybę.

Ji ištraukė iš vandens 13 metų mergaitę ir dirbtinų būdu sugrąžino jai alsavimą.

Nelaimė įvyko vasarą, Lac des Sables maudynėse, Ste. Agathe.

Praėjusią savaitę Montreale ir Sorely laukė virš 60 laivų, kol ledlaužiai pralaužė ledus kanaluose.

Vietomis ledai buvo 25 pėdų storio.

Royal Edward Laurentian džiovininkų ligoninėje 1958 metais buvo 560 naujų džiovininkų.

30 procentų sudarė jaunuoliai.

Hydro Quebec Montrealo praėjusiais metais padarė pelno \$70,000,000, už ką taksų miestui sumokėjo \$500,000. Sulyg įstatymu, turėjo mokėti \$1,000,000.

Likerio Komisija padaro didelius pelnus, bet taksų miestui nemoka. Federalės valdžios pastatai miesto ribose verti \$50,000,000, už kuriuos turi mokėti miestui taksus, bet miestas nesuinteresuotas mokėti, tuo tarpu keliams mokesčiai ant neturtingų žmonių namų.

Balandžio 19 dieną lenkų laivas Batory pirmu kartu šiais metais įplaukė į Montrealo prielauką su 690 keleivių bei emigrantų.

Šiemet prielauką atidare vokiečių laivas Volumnia, pirmas įplaukdamas. Vokiečių konsulas suruošė sutikimą.

Pirmieji būtų buvę britai, bet jų laivas buvo įkliuęs į ledus.

St. Vincent de Paul kalėjime yra 400 kambarių su akmens ir plieno sienomis, kuriuose laikoma 1,380 kalinių, nuteistų 2 metams ir daugiau, iš kurių 400 jaunuoliai, pirmu kartu įkalinti.

Suaugusieji yra jau "veteranai" ir skaitosi "savinoriais".

Kalėjimas turi 500 akierių žemės, kurią apdirba kali-

niai. Ant farmos laikoma daug karvių, kiaulių, vištų ir kitokių gyvulių. Kaliniai dirba 6 valandas į dieną ir gauna nuo 12 iki 18 centų į dieną, iš kurių turi pasidėti į banką nuo 3 iki 5 centų į dieną, kad išėję iš kalėjimo turėtų kuo pradėti gyventi.

Kalėjime yra knygynas su 15,000 knygų ir 6,000 įvairių žurnalų ir kitų periodinių leidinių, kuriuos gali kaliniai skaityti.

Montrealietis

Vankuverio žinios

Netikėtas svečias iš tolimojo Hamiltono, Ont.

Bal. 1 d. grįžęs iš darbo radau kortelę, kad mane kas tai laukia 333 W. 16 Ave. Kadangi tokia diena, maniau, kad dukterė ar sūnus nori mane apgauti. Visgi, einu, tik trys blokai nuo mūsų gyvenamos vietos, bent pasivaikščiosiu.

Duris atidaro Mrs. Lucas (buvusi Pampalaitė), viduje girdisi garsios kalbos, kartais juokas. Virtuvėje, prie maistu apkrauto stalo, sėdi senai matytas draugas Ch. Pampalas, hamiltonietis. Tai nenuilstantis mūsų spaudos rėmėjas ir progreso šalininkas, veda ginčus su kitais svečiais.

Kaip greitai prabėgo tie septyni metai, kalbu aš, sveikindamas svečius, kada man, grįžtant iš Taikos Kongreso, atsibuvusio Vienoje, teko pas draugus Pampalus susitikti didžiūmą progresyvių Hamiltono lietuvių. Tuoju klausinėju, kaip draugai Astylai gyvena, kaip kiti hamiltoniečiai? Ar dažnai su torontiečiais sueinate ir t.t.

"Taip, mes rytinėje Kanadoje sueiname gana dažnai, mums šimtas mylių, tai maža kelionė", kalba svečias, "jeigu yra reikalas paremti Liaudies Balsą" ar kokis kitas svarbus suėjimas".

"Pasirodo iš kalbų, kad pas jus, Vancouveryje, buvę susipratę vyrai dabar taip apsilaido, kad ir už laikraš-

tį neužsimoka laiku. Sueik juos hotelyj, tai prie alaus kalba, kaip tikri revoliucionieriai ir bedarbės klausimą žino kaip išrišti ir kaip karo pavojų prašalinti, bet paprašyk juos, kad paaukotų laikraščiui, tai rodos, kad prašai, kad ranką atiduotų".

Svečiui kalbą pertraukė Valiukienė: "Kad tu taip vancouveriečius gėdini, tai štai \$15.00, atnaujink mūsų prenumeratą, o likusieji lai bus auka". Prie Valiukienės pinigų pridėjo penkinę aukų ir mūsų svečias Pampalas. Taip svečiuodamiesi draugai parėmė ir Liaudies Balsą.

Draugas Pampalas pasakojo, kad laikraščiui parama yra labai reikalinga visuomet, nes jis didelių skelbimų negauna, kaip kapitalistiniai laikraščiai, o pinigų vertei mažėjant, kainos ant visko kyla. Jis sakė, kad laikraštį išitiko dar viena nelaimė: sugedo linotipas ir pataisymo sąskaita gal bus keletas šimtų dolerių. Jis mus ragino: "Nemiegokite, vyrai, pataisyti linotipą — skubus būtinas ir mūsų visų bendras reikalas. Jei tik šimtas draugų ir draugių paaukotų tik po penkinę, tai reikalas ir būtų išspręstas. Tai nedidelė auka, juk už penkinę, nei geros "ruginės" bonką negali įpirkti dabar".

Teisybė, kad tie mūsų draugai, kurie atsidūrė bedarbių eilėse ar jau ant se-

natvės pensijos, tai jau negalvoja apie "ruginės" bonką, o dažniau apie ruginės duonos kepalėlių, ir penki doleriai yra jau dideli pinigai, bet reikalas yra dar didesnis.

Taip svečias barė Vakary Kanados lietuvius, kartais juokais, kartais rimtai, bet gyry be galo gražiąją gamtą ir miestą. Sako: "Kalmis jūra ir miškais, tiesiog negali atsigerėti, o žaliuojanti žolė ir žydinčios gėlės, kada rytuose dar sniegas, tiesiog mane traukia į šį miestą". (Aš gi klausydamas galvojau, kad gal būt dar labiau jį traukia į Vancouverį, tai Miss Vita Lucas, trijų metų gražuolė, Pampalo anūkė.)

Draugas Pampalas taipgi pasakojo, kaip malonu buvo susitikti savo pusseseres Senkiutes, kurių buvo nemažes per 40 metų. Jis tik prisimena, kad jos apėjo Lietuvą. Dabar jis atvykęs aplankyti žentą Lukas ir dukrele, nuvyko kartu su jais aplankyti ir savo giminaites, kurios gyvena Amerikoje apie 330 mylių nuo Vancouver.

Taip hamiltonietis pasisvečiavo trumpą laiką jauniausiam iš didžiųjų Kanados miestų, pabarė mus už pergreitą senėjimą ir neveiklumą, pasiskolino iš dukters ir žento savo anūkė Vita, ir orlaiviu, už aštuonių valandų, jau buvo Hamiltone.

Pagalvoji žmogus apie nepaprastus tolumus ir vis greitėjantį susisiekimą ir technikos tobulėjimą, kuris visų vietų žmones suartina, ir supranti, kokie bepročiai yra naujo karo kurstytojai ir dėlko yra nepavardojamas planuotas gyvenimas, mažėjančioje žemėje. Visgi aišku, kad savaime geresnė santvarka neįvyksta, turime kiekvienas kiek prisidėti, kuo daugiau, tuo greičiau bus naujas malonus gyvenimas.

Algirdas G.

Nauja Partija Neturi Dominuoti Jokia Srovė

Balandžio 5 dieną United Automobile Workers unijos Kanados Taryba priėmė rezoliuciją, patiekdą St. Catherines lokalo, kuria auto unija pasisako savo nuomonę, kokia nauja darbo partija turėtų būti.

Štai ta rezoliucija: Kadangi dabartinė vyriausybė nesilaiko pažado duoti darbą visiems Kanados darbininkams, ir

Kadangi pirmiau buvusios liberalų vyriausybės rekordas tuo klausimu nei kiek negeresnis, ir

Kadangi reikalas nugalėti abi senos linijos partijas Kanados darbininkams ir fār-

WINDSOR

DRY CLEANERS & DYERS CO. LTD.

Valome visokius drabužius, gardinas, blankietus, lovų uždangalus, karpetus, chesterfieldus ir bile ką, kas tik yra Jūsų namuose.

Windsor yra viena iš vėliausių ir moderniškiausių Dry Cleaning šapų Montreale. Turime naujai įrengtą moderniškiausią STORAGE. Greitas patarnavimas. 20 metų patyrimas garantuoja darbą.

Savininkai:

A. Keršys, P. Petrulis, P. Keršulis, A. Greibus
1205 CHURCH AVE. P.O. 8-6679
VERDUN, QUE.

Dr. Roman Pniewski

Daugelį Metų Praktikuojęs Didelėje Ligoninėse ir Klinikose Europoje ir Amerikoje

Specialistas Vidaus Ligų, Akušerijos ir Venerinių ligų

3537 PARK AVE. - MONTREAL - Tel. VI. 5-7623
Valandos: Nuo 3 iki 8 val. vakaro

DOVANŲ SIUNTINIAI Į TARYBŲ SĄJUNGĄ IR KITUS TARYBINIUS KRĄSTUS

Su malonumu pranešame, kad PAGERINOME MAISTO, TEKSTILĖS ir VAISTŲ bei kitų dalykų persiuntimą

Prašykite mūsų naujo kainoraščio ir informaciją pas

Montreale Atstovą

Mr. Manfred Kory

Mūsų kainos žemiausios Kanadoje ir JAV.

JŪS GALITE PILNAI pasitikėti Kanados didžiausia ir labiausiai prityrusia dovanų siuntinių persiuntimo firma

International Gift Parcel Service

1126 SHERBROOKE ST. W. — Tel.: BELair 4860
Montreal 2, P. Q., Canada

meriams darosi vis opesnis, ir

Kadangi tą galima padaryti tik su nauja partija, kuri apimtų plačiausias Kanados darbininkų, fermerių, mažų biznierių ir liberališkai galvojančių žmonių mases,

Todėl šis UAW Kanados Tarybos susirinkimas pasisako už naują politinę partiją, kurios siekiu būtų užtikrinimas darbo ir turtingesnio gyvenimo visiems Kanados žmonėms.

Taipgi toliau pasisako už tai, kad šią naują politinę partiją nedomiuotų jokia srovė, ir kad ji apimtų visus asmenis, suinteresuotus nu-galėjimu abiejų senųjų partijų ir užtikrinimu gražesnės ir turtingesnės Kanados vyriausiai dėl visų Kanados žmonių labo;

Taipgi pasisako, kad šis susirinkimas užgria šią rezoliuciją ir imasi žygių nurodyti kelią kovoje už įsteigimą šios naujos politinės partijos.

Šia rezoliucija auto darbi-

ninkai įspėja CCF ir kitus, kurie iškalno nori sudaryti sąlygas, kad naujoji partija apsirubežiuotų, neįsileistų jiems nepageidaujamų grupių.

NEW YORKAS. — Dirbančių skaičius New Yorko valstijoje nuo sausio mėnesio nors padidėjo 106,000, bet valstijoje visvien dar yra 562,000 bedarbių.

Gubernatorius N. Rockefeller kalbėdamas jo garbei surengtame Loto klube pokilyje, šio fakto taipgi negalėjo paneigti.

Kas Kaip Remia Liaudies Balsą

J. Davidonis, prisiuntė nuo LDLD 45 kuopos, St. Petersburg, Florida, \$25.00 aukų.

"Vilnius" administracija, Chicago, Ill., prisiuntė atnaujintų prenumeratų.

B. Kvietinskas, Montreal, prisiuntė naują prenumeratą, užrašytą I. Januškos Lie-tuvon, kelias atnaujintas ir \$1.50 surinktų aukų. Aukojas: V. Malinauskas \$1.00 ir vienas 50 c.

P. Pažėra, Toronto, užrašė naują prenumeratą Lie-tuvon.

J. Lesevičius, Montreal, prisiuntė nuo Gerų Žmonių \$10.00 aukų.

J. Motejunas, Port Arthur, Ont., besiruošdamas išvykti į T. Lietuvą pasimokėjo už kelis metus pirmyn prenumeratą ir paaukojo \$1.

A. Grinkus, Vancouver, prisiuntė atnaujintų prenumeratų ir ten sukeltų \$33.94 aukų, kurių \$21.94 vancouveriečių kolektyviai sukelti ir nuo Mrs. Mary Valiukas \$7.00 ir Ch. Pampalo \$5.00 aukų.

Per J. Tunyla, Glasgow, Škotija, paaukojo LB paramai V. Strelkauskas 2 svarus sterlingų, Mačys 5 šilingus ir londonietis P. Stan-kevičius 10 šilingų.

Patys atsinaujindami pre-

numeratą, paaukojo:

F. Kemežys, Torrington, Conn., \$1.00, ir Ig. Karlo-nas, Tuckahoe, N. Y., \$1.50.

Visiems už pasidarbavimą ir aukas, širdingai ačiū.
Administracija

DOMESII

Gal turite šeimą, draugų ar giminių Europoje kuriems reikia pagalbos? — Išgelbėkit gyvybę pa-siūsdami svarbių medikamentų ir vaistų. — Rašykite telefonuokit ar užėikit į mūsų vaistinę ir pasiteiraukit Mes dabar turime orinį susisiekimą su tarybinėmis respublikomis

Taipgi turime polio čiepu (nuo vaikų paralyžiaus)

WALTMAN'O

DEPENDABLE DRUG STORE

1147 Dundas St. W. ties Ossington

Priešais "Ukrainska Knyha"

LE. 6-2139

Toronto

Siuntiniai! iš Hamiltono

Į LIETUVĄ

Siuntiniai eina per "Ukrainska Knyha"

HAMILTON OVERSEAS PARCEL SERVICE

1145 KING ST. EAST
Telephone: LI. 5-1724

Taipgi priimam siuntinius į visas kitas TSRS republika. Pas mus yra daug įvairios medžiagos, odos, siuvamų mašinių ir kitų daiktų dėl siuntinių.

Atdara kasdien nuo 9 val. ryto iki 7 val. vak. išskiriant pirmadienius.

Siuntiniai! Lietuvą, Latviją, Estiją ir kitus SSRS kraštus. Siųskite savo giminėms ir artimiesiems siuntinius per lietuvišką įstaigą

SAKAS PARCEL SERVICE

sent by

Ukrainska Knyha

755 Barton St. E., Hamilton, Ontario
Tel. LI. 4-7239

Jūsų siuntiniai yra garantuoti ir apdrausti. Galite siųsti maistą, avalynę, vaistus bei rūbus, nuo 4 iki 17 svarų. Muito mokesčiai yra Ukrainska Knyha nustatytas.

Mūsų naujoje didesnėje patalpoje jūs rasite: avalynės, skaručių, skutimo ir kirpimo priemonių ir kt. Mes turime didelį pasirinkimą kostiuminės medžiagos. Kaina nuo \$8.00 ir daugiau už kostiumą. Lygios vienspalvės vilnos ir angliškos dryžuotos. Išskyrus pirmadienius.

Mes jums patarnausime greitai, nuoširdžiai ir teisingai.

Darbo valandos nuo 10 val. ryto iki 7 val. vakaro

Dėl Siuntinių į Tarybų Lietuvą

ir kitas Tarybų Sąjungos Respublikas

UKRAINSKA KNYHA

Suteikia Patogiausį ir Greičiausį Patarnavimą

Priimam persiuntimui gatavai sudarytus siuntinius tik iš naujų drabužių, medžiagos, avalynės, medikamentų, maisto ir kitko. Muitas ir kitos persiuntimo išlaidos apmokamos per mūsų firmą ir gavėjui nieko nebereikia primokėti.

UKRAINSKA KNYHA Centras ir Skyriai Randasi:

TORONTE:

962 Bloor St. W. — 1162 Dundas St. W.

WINNIPEG: — 613 Selkirk Ave.

EDMONTONE: — 10803 — 95 St.

VANKUVERIJE: — 652 Kingsway St.

PROVINCIOJ GYVENANCIŲ DEMESIUI:

Norėdami pasiųsti savo siuntinius, galite juos prisiųsti į mūsų firmos centrą ar bile skyrių dėl persiuntimo. Savo laiške privalote įdėti sąrašą sime daiktus ir nustatysime muito sumą ir jums pranešime, kartu nurodysime ir kitas persiuntimo išlaidas. Gavę nuo jūsų mokesčių, siuntinį pasiunčiamų dalykų ir kiek už juos buvo mokėta atskirai. Tada mes patikrinsime be jokių užvilkinimų, kaip galima greičiau. LABAI SVARBU nurodyti aiškų ir teisingą adresą, kam siuntinys yra siunčiamas. Daiktai dėl vieno siuntinio (kol nesupakuoti) turi sverti nedaugiau kaip 17½ svaro.

TORONTO IR APYLINKĖS GYVENTOJŲ DEMESIUI:

Pranešame, kad jau yra atidarytas ir veikia mūsų įstaigos skyrius Toronto sekančiu adresu:

UKRAINSKA KNYHA

1162 Dundas St. W. — LE. 4-7551

Toronto skyriuje ir centrinėje raštinėje turime gerą pasirinkimą įvairių medžiagų, drabužių, avalynės bei odos dėl siuntinių.

Toronto skyrius ir centrinė raštinė atdara kas dieną nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Sekmadeniais ir pirmadieniais uždaryta.

Rašant mums laiškus, prašome rašyti anglų kalba.

Centrinė raštinė:

UKRAINSKA KNYHA

962 Bloor St. W. Toronto 4, Ont.

Telefonas: LE. 4-7551

A. Ciemačanka Vertė V. Dautartas ir J. Semėnas

Žmogus iš Mėnulio

(Tąsa)
— O kaip jūs manote, jeigu jūsų namuose, jūsų dideliuose, daugiaaukščiuose namuose Peterburge susirgtų kas nors, visai jums svetimasis — nei jūsų sūnus, nei brolis, net ne draugas, — ar mestumėt jūs visus savo reikalus ir eitumėt sėdėti prie jo lovos, tvarstyti jam žaldas, padavinėti vaistų...
— Na, jeigu turėčiau laiko...
— Aha, štai kaip! Jeigu turėtumėt laiko! O laukiniai papuasai šitai daro apie tai net negalvodami... Akmens kirviu jie pasistato sau lūšnas, paaštrintu kaulu jie puošia savo indus ir ginklus, iš paprasčiausios žolės, jie nusipina apykakles, kurių pavydėtų kiekvienas puošėiva. Jūs sakote "laukiniai"... Bet duokite tiems laukiniams plieninį pišką, duokite jiems audimo stakles, atveskite jiems į pagalbą arkli ar asilą, karvę, — kad vaikai turėtų pieno, gydytoją, — kad jis slaugytų ligonius, ir jūs pamatysite, kokie pasidarys tie laukiniai!
— Nikolajau Nikolajevičiau, brangusis; Jūs, atrodo, pykstate ant manęs?
— Ne, kapitone, aš ne pykstu. Aš tik noriu, kad jūs žinotumėt, ką kalbate. Jūs suprantate, apie ką aš svajoju, kapitone?
— Na, na...
— Aš svajoju Maklajaus pakrantėje įkurti civilizuoatų žmonių koloniją. Aš svajoju prikaltėti tuos, kuriuos aš gerbiu ir vertinu, kad jie apsigyventų šiame krante drauge su manimi. Mes atsivežtume arklus, kirstuvus, kastuvus. Mes atsivežtume naminių gyvulių, sėklių ir vaistų. Mes išmokytume visu tuo naudotis papuasus. Mes įrodytume, kad baltieji žmonės ne visuomet tik grobikai ir išnaudotojai. Koks nuostabus čia būtų kraštas, kapitone!
— O juk tai neblogo mintis, Nikolajau Nikolajevičiau!
— Na mat! O jūs mane pamišėliu laikote!
— Na, ką jūs?
— Tai keistuoliu, ar ne vis tiek! O tas keistuolis tik vieno tenori: padėti tiems žmonėms, kurie verti pagalbos.
— Vadinasi, jūs turite važiuoti su mumis.
— Kodėl?
— Todėl, kad tik tai jūs sugebėsite įkalbėti tuos, kuriuos jūs norite įkalbėti. Juk aš to nepadarysiu! O jūs ir jūsų paskaitos.

— Taip, paskaityt man reikėtų paskaityti.
— Vadinasi, jūs pritariate man! O be to, juk jūs vos ant kojų pastovite. Važiukime su mumis. "Smaragdas" nuveš jus į Europą. Jūs pailsėsite, atsigulsite. Susirasite žmonių ir pinigų, o tada vėl prie darbo — vėl į Naująją Gvinėją!
— Ko gero, jūs teisus, kapitone.
— Vadinasi, sutarta?
— Nežinau. Aš dar pagalvosiu. Palaukite iki rytojau.
— Gerai, iki rytojau palauksime.
Atsiveikinimas
Papasai tylėdami sėdėjo prie Maklajaus lūšnos ant išverstų medžių. Veidai jų liūdni, akys nulebtos į žemę. Kai kurie dūsaudami linguoja į šalis, kaip laidotuvių metu, kada mirusio kūnas su lengvu grabu iš palmių lapų keliamas į paskutinę jo buveinę, aukštai ant skersinių jo paties lūšnos palubėje.
Maklajus krovėsi daiktus. "Smaragdo" kapitonas jį tikino. Jis pats turi įgyvendinti užsibrėžtus savo planus. Bet jis sugrįš, tai visiškai aišku!
Maklajus išėina iš lūšnos. Jis sėdasi greta Tujaus ir taip pat tyli. Jam liūdna. Jam labai labai liūdna.
— Maklajau, — pagaliau prataria Tujus, pakeldamas į jį akis. — Kam tu išvažiuoti, Maklajau? Argi tenai, mėnulyje, tu turėsi tokius brolius, kaip mes?
— Ne, Tujau, ne. Tik jūs tikrieji mano broliai.
— Pasilik su mumis. Mes pastatysime tau kiekvienamė kaime po lūšną. Tu turėsi namus ir Gorendu, ir Haragas, ir Gumbu, ir Bili-Bili. Mes tau duosime žmonių, Maklajau. Kiekvienoje lūšnoje bus moteris ir kiekvienoje bus židinyš. Ir kada tu begrižtum, visada tavęs lauks karštas buamas. Mes pasodinsim tau taro. Mes medžiosime už tave, Maklajau.
— Nemėgink suturėti manęs. Aš dar grįšiu pas jus.
— Greičiau sugrįžk, Maklajau.
— Greit sugrįšiu! Taip...
Tarp medžių blykčioja ugnys. Tai su fakelais eina Gumbu ir Bili-Bili žmonės.
— Eikim su mumis, Maklajau, — sako jie. — Į Gumbu susirinko žmonės iš kalnų. Jie nori pasižirėti į tavo veidą ir išgirsti tavo balsą.
Maklajus žiūri į suplyšusius savo pusbačius. Jis taip ir nespėjo pakeisti jų būdamas "Smaragde".
— Man skauda kojas, — atsakė jis. — Man bus sunku eiti per akmenis į Gumbu.
— Mes nunešime tave ant rankų. Žiūrėk, mes padarysime iš šakų neštuvus ir nunešime tave, kaip kad nešame kiaulę iš medžioklės. Negerai, jeigu žmonės iš kalnų dabar nepamatys tavęs.
Tvirtų rankų laikomi, neštuvai einant truputį linguoja. Priekyje ir užpakalyje neštuvų eina papuasai su degančiais fakelais. Degdami traška sausi lapai. Šešėliai karstosi ant medžių šakų, supasi ant krūmų.
— Padainuokite man dainą, — prašo Maklajus.
Kaip ir visuomet pradėda Saulas. Paskui įsijungia ir likusieji. Žemas Tujaus balsas aidi kaip stora styga:
Jeigu tu vėl pas mus nebegrįsi, Jeigu mes nematysim tavęs, Nudžiūs lapai ant mūsų palmių, Uztvindys lietūs mūsų lūšnas.
Jeigu tu vėl pas mus nebegrįsi, Sudraskys tangrinas mūsų žemę, Jūra liesis per kraštus, Ir pirogos sudūs į akmenis.
Jeigu tu vėl pas mus nebegrįsi, Visur ašaros liesis ir vargas. Verksiu aš, verks ir mano Maš-ša.
Verks ir Tujus — stipruolis žmogus.
Nuo tos dainos Maklajul dar liūdniau pasidarė. Jis nuleidžia nuo neštuvų ranką ir glosto garbanotą Saulo galvą.
— Aš sugrįšiu! — kartoja jis pašnibždom. — Aš gi pasakiau jums, kad sugrįšiu!
Bulas! Bulas!
Saulas ir Lialu, stovėdami iki kelių vandenyje, padėjo Maklajui krauti jo daiktus į valtį. Valtis suposi. Įsikibęs į jos paskuigalį, Tujus, taip pat iki kelių vandenyje, vos pajėgė ją išlaikyti.
— Viskas, — pasakė Maklajus. — Galima plaukti!
Iššokęs ant kranto, jis šūktelėjo Tujui:
— Tujau! Pasaugok valtį! Aš tuoj grįšiu!
Atsistojęs kambario viduryje, Maklajus apsižvalgė. Viskas tvarkoje. Dėžės su kolekcijomis, dienoraščiai, popieriai — visa tai jau valtyje, žirkklės, kirviai, pora trejetas peilių, puodukai ir arbatinukas lieka papuasams. Gaila, kad tiek nedaug jis jiems gali palikti!
Po kojomis subarškėjo tuščia kavo skardinė. Pakėlęs ją, Maklajus nusišypsavo. Ulsonas tikriausiai pasijuoktų iš jo. Bet nieko! Ne visada gi galima užsiimti vien tik rimtais dalykais. Maklajus mitriai kerpa žirkleimis ploną skardą. Kokie gražūs auskarai! Čia Tujui! Čia Lialu, čia Saului, o tas ratukas su skylute per vidurį — Mašai pasipuosti. Kai jis čia vėl sugrįš, būtinai atveš jai raudoną suknutę ir raudonus batukus. Linksma net pagalvoti, kaip ją visa tai nuddžiugins.

Isidėjęs auskarus į kišėnę, Maklajus išėina ir uždaro duris. Jis lėtai nulipa laipteliais, lėtai eina takeliu. Štai ženklas medyje! Taip ir neteko užkasti čia savo dienoraščių. Šalimais ant kito medžio stora lenta, o ant jos varinė plokštelė su trumpu užrašu:
"Karžygs", 1871, rugsėjis
Miklucha Maklajus
"Smaragdas", 1872, gruodis
Ji šį rytą čia buvo prikaltas "Smaragdo" kapitoniui paliopus.
Susijaudinimas spaudžia Maklajul gerklę. Penkiolika mėnesių, lygiai penkiolika mėnesių!
Prie valtės jis jau bėgte bėga. Papuasai žiūri į jį. Jie supranta, kad jam taip pat nelinksma. Tujus balsu atsidūsta, linguoja galva.
— Nieko, nieko, — sako Maklajus ir, nusišukdamas nuo jo, kiša ranką į kišėnę. — Štai auskarai. Čia tau, Tujau. Ir Saului, ir Lialu!
Papasai garsiai čeks lietuviškai. Kokie gražūs auskarai! Visame Gorendu nėra taip blizgančių, tokių ilgų auskarų. Tačiau net ir auskarai jų nedžiugina.
— Maklajau! — tyliai sako Saulas, tūpėdamas Maklajų už švarko atlapo. Maklajus tik mosuoja ranka.
— Tujau! — sako jis. — Saulai! Lialu! Važiukime su manim. Aš parodysiu jums pirogą ir baltuosius žmones. Nebijokite. Aš būsiu su jumis!
— Tu visą laiką būsi su mumis?
— Visą laiką!
— Gerai! Mes važiuosime su tavimi, — sako Tujus, šokdamas į valtį.
Ilipa ir Saulas su Lialu. Valtis tolsta nuo kranto. Toli užpakalyje pasiliko baltas mūšos puta. Krantas tolstas. Tolsta žalios tankmės. Tolsta namukas ant pastolių ir dūmų debesėliai viršum Gorendu lūšnų.
"Smaragdo" denyje papuasai nē per žingsnį nesitraukia nuo Maklajaus. Jie laikosi už jo rankovių, už skvernų, už palaido diržo galiuko.
Baltieji žmonės smalsiai apžiūrinėja nelauktus svečius. Jūrininkai jiems padėda lėkštes su vaisėmis, tačiau papuasai glar žiasi prieš Maklajaus ir nieko nevalgo.
Maklajus nusiveda juos į mašinų skyrių, paskui parodo denyje stovincias patrankas.
Nei patrankos, nei mašinų papuasams nepatinka. Juos gąsdina kuryklos karštis ir ugnis, jie nusigrįžta nuo nejudančių patrankų, mašinų užesys juos verčia drebtį visu kūnu. Bet štai Maklajus priveda juos prie denyje užtvėro gardelio. Du maži veršiukai — gyvoji

"Smaragdo" maisto atsarga — tingiai gromuluoja šieną.
Papasai, įsitvėrę rankomis pertvaros, nūstėra iš nustebimo. Jie klega, krato galvas.
— Kokia graži kiaulė! — rėkia jie. — Kokios gražios tamo-rus kiaulės! Duok mums kiaulę, Maklajau!
Tujus ištisia ranką per užtvėrą ir atsargiai paliečia juodą, seilėtą buliuko snukį. Paskui pačūpinėja ragus.
— Kas čia? — klausia jis. — Čia dantys?
Apspitę papuasus, jūrininkai kvatojasi.
— Tai ne kiaulė, Tujau, — kantriai aiškina Maklajus. Tai bulius. Pakartok garsiai: "bulius".
— Bulas! Bulas! — rimtai kartoja papuasai.
Tujus žiūri į Saulą ir sako jam rimtai, pamokomai:
— Kada kiaulei dantys auga ant galvos, tada jis vadinas bulas!
Maklajus vedžioja papuasus po visą laivą.
Be veršelių, dar jiems labai patinka fotepijonas.
Maklajus atsisėda ant apvalios taburetės ir paskambina "Dunojaus bangas".
Iš pasitenkinimo Saulas net užsimerkia. Paskui įsitraušinęs trinkteli delnu per baltus ir juodus klavišus. Fortepijonas balsiai gaudžia. Tačiau tas gausmas papuasams geriau patinka už "Dunojaus bangas". Po Saulo trinktelio delnu ir Lialu, o Tujus, išsirinkęs vieną klavišą, baksnoja pirštu pačiliui — dešimt, dvidešimt, trisdešimt, keturiasdešimt kartų!
Maklajus vos pajėgia atitraukti papuasus nuo instrumento ir nutempia toliau. Jie kvatodami stovi prieš didžiulius veidrožius — kajutkompanijoje, paliečia stalus, sūpuoja kėdes, čiupinėja užuolaidas.
Žmonių jie bijosi. Jeigu juos mėgina kas užkalbinti, jie glaudžiasi arčiau prie Maklajaus, tvirtai sučiaupdami lūpas.
— Ai-ai! Kiek mėnulyje žmonių! — šnabžda Tujus. — Ką mes darysime, jeigu jie visi atvyks pas mus, į žemę?
Tačiau laikas skirtis.
Maklajus palydi juos iki virvinių kopėčių. Pačiliui papuasai apkabina jį, smarkiai priglausdami savo skruostą prie jo skruosto.
— Kada tu sugrįši, Maklajau? — dar kartą klausia Tujus.
Maklajus susimąsto. Jis ieško tinkamo žodžio ir niekaip jo neranda.
— Greit, kai tik galėsiu, — pagaliau sako jis.
Tujus jį supranta. Jis linktelį galvą ir įšoka į valtį. Vanduo lengvai sukioja mažytę pirogą, tačiau papuasai dar vis neima už irklų.
Paskutinį kartą jie žiūri į palenktą jų pusėn. Makla-

jaus v pasku lai. De jau n pasak kinan sunku jaus v ko. J pasak žodži jis p Vand nio. — rėkia — ziai! lajus Pa stelbi puka Kr "Sma grioz Vand gos prieš Ir st atsis kran ima dund kain "v sakd gau bičiū M le. džias las dam ta, šnaž sugt M jo čiu plai I dai Gu gu se, dėž sta kir ir ap dži re me so ai pr da tē vi ke da pe ča m ni vi ti v d o P

jais veidą. Jie mosuoja jam paskutinį kartą. Pakyla irklai. Dar valandėlė, ir pirogos jau nesimatys. Ką čia dar pasakyti draugams atsisveikinant? Tačiau Maklajui sunku kalbėti. Tamsus Tujaus veidas liūdnas kaip vaiko. Jis irgi stengiasi kažką pasakyti, bet irgi neranda žodžių. Suraukęs antakius, jis pagaliau mosteli irklus. Vanduo nūtyška net ant denio.

— Eme-me! Eme-me! — rėkia Maklajui papuasai.

— Likit sveiki, draugai! — atsako jiems Maklajus tokiais pat žodžiais.

Paskutinius sūksnius nustelbia šaižus garlaivio švilpukas.

Kreipdamas nosį į dešinę, "Smaragdus" sunkiai suka griozdišką savo korpusą. Vandenyje pūksi ratai. Bangos šniokšdamos skiriasi prieš geležinę laivo krūtinę. Ir staiga, lyg atsakydami į atsisveikinamąjį švilpuką, krante neramiai ir garsiai ima dundėti būgnai. Būgnai dunda ir Gorendu ir Billi-Billi kaime.

"Viso labo, Maklajau! — sako jie. — Viso labo, žmogau iš mėnulio! Viso labo, bičiuli! Eme-me! Eme-me!"

Maklajus nusiima skrybėlę. Jo rankos tvirtai spaudžia varinius turėklus, kaklas ištįsta. Jis neatsitraukdamas seka tostantį krantą, raudonas pirogų bures.

— Aš dar sugrįšiu! — šnabžda jo lūpos. — Aš dar sugrįšiu!

Pabaiga

Miklucha Maklajus ištesėjo savo žodį. Pas savo bičiulius papuasus buvo atplaukęs dar du kartus.

Du kartus jį pasitiko su dainomis ir šokiais Gorendu, Gumbu, Haragasi ir Tengum-Mano žmonės. Sunkiose, geležimi apkaustytose dėžėse, jis atvežė jiems nuostabių dovanų: ir kastuvų, ir kirvių, ir kirstukų, ir vinių, ir net visą dėžę sėklų — apelsinų, citrinų, kavos medžio, ananaso.

Pritūpęs prie ką tik išpurentos lysvės, jis kantriai mokė papuasus, kaip reikia sodinti tuos grūdėlius. Jis aiškino jiems, kaip reikia prižiūrėti pirmuosius silpnus daigus, ir čia pat, pasirašęs rankoves, plieniniu kirviu nukapo davė ties jais šakas, užstojančias saulę.

Paskutinį kartą atplaukdamas jis atsigabeno netgi porą ožkų, buliuką ir telyčaitę. Su šauksmais ir triukšmu papuasai sutiko išlaipinamus šiuos neregėtus gyvulius iš besisupančios valtės.

Jie išsigandę nusigręžė nuo raguočių. Moterys dangstėsi veidus rankomis, o vaikai spiegdami glaudėsi prie jų kojų.

Ir tik Tujus, drąsus, savi-

mi pasitikintis Tujus išdžiū žvalgėsi aplinkui ir, ištiesęs juodą savo pirštą, iškilmingai kalbėjo:

— Bulas! Tai bulas! Nesibijokite, žmonės! Čia tokia pat kiaulė, tik su dantimis ant galvos. Tokią kiaulę baltieji žmonės bulu vadina, ir Tujus tai žino!..

Ir vėl gana ilgai gyvendavo Maklajus liūnose aukštais stogais, vėl rinkdavo gyvulių ir žmonių kaukoles, tyrė papročius, mokėsi papuasų įpročių ir kalbos.

Kartu su senaisiais savo draugais jis valtimi plaukdavo į kitus pažįstamus kaimus. Pas jį vėl papuasai vesdavo sergančiuosius, jie su juo tardavosi karo ir taikos reikalais, prasidėjus liūtimis, jį prašydavo, kad nutildytų, ir nenorėdavo tikėti, kai jis aiškindavo negalys to padaryti.

Viskas buvo tarsi kaip ir anksčiau, bet kiekvieną kartą atplaukęs Maklajus pajusdavo, kaip greit bėga laikas, kaip viskas aplinkui keičiasi.

Kažkada pakrantėje prie liūnos jo pasodintos kokoso palmės dabar išaugo į aukštus, tvirtus medžius. Išaugo ir mažoji Maša, o jaunesnysis Tujaus sūnus Lialajus tapo lieknų ir tvirtu jaunuoliu, su auskarais ausyse ir plunksnomis plaukuose.

Paskutinį kartą apsilonkęs, Maklajus iki ryto drauge su kitais papuasais šventė šių jaunuolių vestuves.

Jis vėl gėrė ir sėdėjo garbingoje vietoje — tarp nuotakos tėvo Saulo ir jaunikio tėvo Tujaus.

Šį kartą jau ne Tujus, bet Lialajus šoko svečiams karinę šokį, grūmodamas ietimi ir taikydamas iš lanko, ir šį kartą jau Maklajui pirmajam teko timplėti trumputę Mašos kasytę ir sakyti jai visa tai, ko reikavo papuasų papročiai. Kaip ir seniau gaudė dūdos ir traktėjo būgnai. Net ir mėnulis buvo toks pat skaidrus ir plonytis. Tačiau Maklajų šios puotos metu užgulė naujas liūdesys ir nerimas.

Taip! Laikas bėgo! Laikas bėgo labai labai greitai, o jis dar vis nepadarė to, ką taip troško padaryti.

Taip ir nepavyko jam sukurti kolonijos Ramiojo vandenyno pakrantėje.

Jo pastangos Peterburge gauti caro vyriausybės paramą nuėjo niekais.

Nepadėjo nei paskaitos, nei prašymai, nei paaiškinamieji raštai, kuriuos jis rašė vieną po kito.

Tiesa, jo paskaitos būdavo labai įdomios, ir visi mokslininkai susijaudinę šnekėdavo apie jas.

Išdžiūvęs ir pajuodęs nuo smaigiančio jį drugio, Maklajus kalbėjo tyliai, bet jausmingu balsu. Jo mažytė, bet tvirta ir gyslota ranka,

kauškėdama kreidos gabaliuku, braižė didelėje lentoje skaičius, piešinius, diagramas.

Vaidūs žodžiai atkurdavo viską, ką jis matė tenai, tolimoje Naujosios Gvinėjos pakrantėje. Štai aukšta papuasų liūna, pastatyta veik be įrankių, vien su akmens kirvio ir kaulinio peilio pagalba. Štai ginkluoto kario profilis. Štai meistriškai padarytas donganas. Štai papuošalai iš margų kiaukutų. Štai daina, užrašyta iš Tujaus lūpų. Štai pasaka. Štai ir rūpestingai suraišioti plaukų pundeliai, kuriuos jis kažkada nukirpo nuo garbanotų savo bičiulių papuasų smilkinių.

Tai gi, Maklajus sugrįžo į Europą ne tuščiomis! Kiekvienas jo iškeliamas faktas buvo tikslus, kiekvienas įrodymas įtikinantis.

Tiktai klimatas, tiktai darbo sąlygos, tiktai gyvenimo ypatumai ir sukūrė skirtumą tarp baltųjų ir spalvotųjų žmonių. Kitokių argumentų nebuvo, ir visi priešininkų prieštaravimai atrodė pasigailėtini ir juokingi.

Tačiau caro vyriausybei tai visai nerūpėjo. Mokslininkai apie puikųjį ir drąsųjį keliautoją galėjo kalbėti kas jiems patiko, bet vyriausybė jam nedavė nė kapeikos.

Jo kolekcijų dėžės stovėjo uždarytos, jo darbų niekas nepausdino, jo užrašų ir dienoraščių sąsiuviniai pelėjo uždaruose lagaminuose.

Gal būt, kaip tik apie tai ir galvojo Maklajus per paskutinį savo apsilankymą Mašos ir Lialajaus vestuvėse. Ne veltui taip rūščiai susiraukdavo jo antakiai, taip tvirtai gnaužėsi jo kumščiai, taip balo jau ir be to gana blyškūs skruostai. Kas gi bus, jeigu jam taip ir nepavyks atplaukti į pagalbą savo bičiuliams? Ar gi jis pats nemato, kad laikas nelaukia, kad reikia skubėti, skubėti!

Jau ne viena Europos valstybė godžiai žvilgčioja į šį žydintį žemės kampelį, į tuos tvirtus juodaodžius žmones.

Vis dažniau ir dažniau Naujosios Gvinėjos pakrantėse skamba europiečių kalba. Dusliai dunksi kirviai, kirsdami skynimus plantacijoms. Tai šen, tai ten pakyla margos vėliavos — vokiečių, olandų, prancūzų.

Brangus kokso medis, pigi darbo jėga — apie visa tai jau pasklido šnekos Europoje.

Dar keli metai, ir tą saulėtą krantą apipuls grobikai — pirkliai, Maklajus tai žinojo, bet negalėjo su tuo kovoti, negalėjo apginti nuo prievartos šių paprastų, lengvai pasitikinčių žmonių!

— Kodėl tu nesijuoki? — bailiai klausia Tujus Mak-

lajų, padėjęs jam ant kelio tvirtą savo ranką. — Tu vėl nori palikti mus? Nevažiuok! Mes visi tau broliai, ir tu mums brolis. Nevažiuok, Maklajau! Pasilik, žmogau iš mėnulio!

Maklajus pakelia galvą. Ne, kol jis gyvas savo planų neatsisakys. Visą, ką galima padaryti, jis padarys.

— Šį kartą aš neilgam išvažiuosiu, — tyliai sako jis. — Aš sugrįšiu ir sugrįšiu visam laikui. Aš pasistatysiu sau namuką Magaspero saloje ir gyvensiu greta jūsų. Tu būsi patenkintas, Tujau?

— Aš būsiu patenkintas, — sako Tujus. — Mes visi tavęs lauksime.

Šį paskutinį kartą papuasų pirogos lydėjo jį toli į jūrą.

Vėl dundėjo būgnai. Degė laužai. Vėl sūkavo papuasai įkandin išplaukiančiam laivui:

— Eme-me, Maklajau! Eme-me!

Tačiau Maklajus savo žodžio neištesėjo. Jis daugiau neatplaukė į Naująją Gvinėją.

Jam sutrukdė mirtis.

— Kalbama, kad dar ilgai išsilaukė liūna ant pastolių.

Papuasai saugojo savo draugo namus. Iš ten nebu-

vo išneštas nei vienas daiktas, nei viena vinis nebuvo ištraukta iš mažyčio namuko sienų.

Ir dar pasakojama, kad papuasai ilgai rinkdavosi pasėdėti prie šito aukšto prieangio, ir ilgai dar tebūdavo dainuojamos dainos apie baltąjį žmogų, žmogų iš mėnulio, Gorendu papuasų brolij.

Jo liūna stovi tvirtai. Pažvelk į ją jaunas mėnuli. Žmonėms iš Gorendu jis tikras brolis — Tavo sūnus, jaunas mėnuli.

Palaukite Tuos Biznierių, Kurie Skelbiai LAUDIES BALSĖ

FRANK VASS, B.A.

Advokatas - Notaras
Suite 403 455 Spadina
Ofiso tel. WA. 2-6111
Res. — CL. 1-0651
Toronto

M. W. Kellermann

ADVOKATAS
12 Richmond St. E.
Ofiso tel. EM. 6-9591
Res. — HU. 3-1232
Toronto

Advokatas - Notaras

WILLIAM PALAMAR

Suite 133

17 QUEEN ST. E. TORONTO
Office EM. 2-1941 - Telefonas - Res. EM. 6-1743

Laidotuvių Reikale Kreipkitės Pas

Bates & Dodds

FUNERAL SERVICE LIMITED

A. E. RAPER, Managing Director

931 QUEEN ST. W. — Toronto — EMpire 3-0681

Lietuviška Valgykla

UNION CAFE

387 SHERMAN AVE. N. HAMILTON, ONT.

Šviežias Maistas. Geras Pasirinkimas Įvairių Lietuviškų Valgių. Turime Kambarių Apsistojimui.

Savininkas Ch. Pampalas

Telefonas: LI. 46917

Lilia Flower Shop

630 QUEEN ST. W. TORONTO

Specializuojamės Prirengime Gėlių Vestuvėms, Laidotuviams ir Kitiems Reikalams.

Telefonas EM. 6-4183

Pranešimai

Winnipeg, Man.

Lietuviškos filmos

Sekmadienį, balandžio 26 d., 2 val. p. p., Lietuvių klubo, 240 Manitoba Ave., bus rodomos dvi lietuviškos filmos: "Žydėk Jaunyste" ir "Kol Nevėlu". Pirma filma spalvuota, įdomi ir graži. Joje matysite Lietuvos jaunimo gražius ir kilnius pasirodymus. Antroji filma, tai komedija iš žvejų gyvenimo. Filmų rodymas truks virš dvi valandas.

Prašome nesivėluoti.
Rengėjai

Torontiečių Kronika

Gerai nutarimai

Praėjusį sekmadienį įvyko Kanados Lietuvių Literatūros Draugijos Toronto kuopos narių susirinkimas, kuriame buvo padaryta keletas tikrai gražių nutarimų.

Visų pirma, rengiantis Draugijos vajui, buvo išrinkti du draugai, T. Rimdžius ir A. Gutauskas, kaip oficialieji vajininkai darbavimuisi dėl naujų narių gavimo.

Po to, buvo nutarta, kad kuopos valdybos, vajininkų ir parengimų komisijos vadovybėje būtų surengtas gegužio 10 d. filmų rodymas ir paruošta tai dienai lietuviškų knygų paroda.

Šale to, Taikos judėjimo reikalams paaukota \$15.00, o Laisvel ir Vilniai po \$10. Dėl Vilnies paramos, apart to, draugas Rimdžius dar ant blankos surinko virš 20 asmeniškoms aukoms.

O dėl Liaudies Balso mėtinio pikniko surengimo išrinkta komisija, kuri ves darbą pirmyn, kad piknikas būtų visapusiškai sėkmingas. Piknikas įvyks birželio

ROCHESTER, N. Y.

L.D.S. 11-ta Kuopa Ruošia

Šaunią Vakariene

Šeštadienį, Gegužės-May 9 d., 6.30 v.v.

Gedimino Salėj, 575 Joseph Ave.

Paukštienos vakariene. Įvairūs gėrimai pasivašininimui. Iš arti ar toli visus kviečiame dalyvauti. Lauksime skaitlingo atsilankymo mūsų tautiečių iš Toronto, Kanados.

Įžanga ir vakariene \$1.50 asmeniui

Prašome nesivėluoti.

Parengimo Komisija

Naudos Atombombas Išlaisvinimui Aliejaus

Vakarų Kanadoje, šiaurinėje Albertos dalyje, randa si labai didelis plotas smėlio. Tame smėlyje esą 300,000,000,000 statinių aliejaus. Bet iki šiol daryti bandymai išgavimui iš smėlio to aliejaus pasirodė ne ekonomiškai. Dabar ruošiamasi prie naujų bandymų išlaisvinimui to aliejaus iš smėlio.

Yra manoma, kad eksplodavus atominę bombą žemės, būtų galima išstipinti tą aliejų iš smėlio. Jis susirinktų tuštumoj, kurią padarys eksplozija. Žinoma, tai tik įsivaizdavimas. Kiek šis būdas bus geras, parodys tikrai bandymai, kurie bus padaryti ateinančių pavasarį ar pabaigoj žiemos.

Yra manoma, kad išsprogdinus 10 kilotonų atominę

bombą, aliejus išstiprų vienno akerio plote ir susirinktų į tuštumą 10,000 statinių aliejaus. Tokia bomba būtų lygi 10,000 tonų TNT ir jos pagaminimas kainuotų \$1,000,000.

Kadangi to smėlio tenai yra 17,000 ketvirtainių mylių, tai susidaro 10,880,000 akierių. O kadangi kiekvienam akieriui reikalinga vieną atominę bombą, tai reikią, kad reiktų 10,880,000 atominių bombų išlaisvinimui tam aliejui. Be abejo, tai būtų ne vienu metu darbas. Vistik, jeigu šis būdas būtų pasekmingas, tai atominių bombų industrija puikiai pražydytų. Klausimas tikrai, ar nesudarytų perdaug radioaktyvumo.

300,000,000,000 statinių aliejaus sudaro beveik du kartu tiek, kiek dabartiniu metu yra aliejaus visuose kituose pasaulio aliejaus šaltiniuose. Tai reikią milžinišką rezervą. Bet ir jo paėmimas baisiai daug kainuotų. Neskaitant nieko kita, tik atomines bombas, suma pasidaro iš tokios skaitlinės: \$10,880,000,000,000.

Bandymus su atominė darys amerikiečių kompanija — Richfield Oil Corp. of Los Angeles — ant savo žemės šiaurinėj Albertoj. Bus

21 d. prie Bramtono, toj pačioj vietoj, kur pernai.

Rep.

BEAVER

SHELL SERVICE STATION

Ir Užkandžių Baras

Hwy 11, R. R. 3,

Orilia N., Ont.

Prašome sustoti dėl geso ir užkandžių

Savininkai S. S. Zostautai

Telefonas: FA. 4-6831

Visokių Pienu Produktų Krautuvs

Modern Dairy

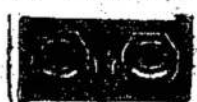
847 COLLEGE ST. — TORONTO

Telef.: LE. 6-1429

Taipgi didelis pasirinkimas visokių sausainių, maisto produktų.

Savininkai: A. A. Kukta

J. LUNSKY

AKIŲ SPECIALISTAS

Egzaminuoja akis, ištiria akių nervus, nuo kurių paėina nervuotumas ir galvos skaudėjimas. Pritaiko akiniu.

470 College W., Toronto
Tel.: WA. 1-3924

eksploduoja \$1,000,000 atominė bomba, lygi 10,000 tonų TNT. Šis bandymas turės parodyti, ar galima tokiu būdu išgauti tą aliejų ir ar jis nesudarys pavojaus žmonių gyvybei ar sveikatai.

Parduodami

\$6,300 antrieji morgičiai už \$4,200 ant gyvenamo namo verto \$13,500 su \$5,900 pirmųjų morgičių. Kreiptis telefonu: OX. 1-5721 (Toronto).

Belsize Tailors

J. RACIO

Vyriškų ir Moteriškų Rūbų Siuvykla

Taipgi parūpiname nupiginta kainą medžiagos dėl siuntimo Lietuvon.

2011 Yonge St. - Toronto - HU. 9-9526

Lietuvis Stogų Dengėjas

Abest Roofing & Tinsmithing Co.

144 FIRST AVE.

Tel. HO. 6-8252

Toronto 8, Ont.

Dengiame naujus ir taisome senus stogus, vandens nutekėjimus (eavstrough) ir atliekame visokius skardos darbus.

Savininkas C. SWANKAS

Lietuvių Apšildymo Firma

Rose Heating -- Tinsmith Co.

844 Broadview Ave.

HO. 6-1623

Krautuvs: 723 Gerrard E.

Didelis pasirinkimas krosnių: gazo - alyvos - anglių - stokerių. Conversion burners.

Vandens tankai - gazo ir elektros. Namų Vėsintuvai Vartotų radiatorių, vonių ir šildytuvų, kurenamų gaza, alyva ar profan gazu, tinkamų dėl gyvenamų namų ar vasarnamių.

Savininkai ZALECKIAI

LIETUVIS PLUMBERIS

J. Lisauskas

Įrengiam Aliejinį Apšildymą

Atliekam Kitus Plumberio Darbus

Darbas Garantuotas — Prieinama Kaina

148 WESTMINSTER AVE.

Tel. LE. 2-5191

Toronto

Automobilių Radiatorių Reikalais

Prašome Kreiptis

Intersection Radiator Service

8 OLD WESTON RO. - Toronto - RO. 6-1509

Taisoma, valome ir patikriname visokių automobilių radiatorius

Savininkai A. A. Gužauskai